

ZDOLA!

spravodaj Československej anarchistickej federácie - Slovensko

#5

január 2002

15,- Sk/Kč

V tomto čísle:

N9 v Bratislave

Volebné fiasko

Správy

Militarizmus

Afganistan

**NATO a štátna
propaganda**

**Proti NATO
v Mníchove**

**Je čas byť
radikálny**

**Proti globalizácii
alebo proti
kapitalizmu?**

Trvalá sloboda?

Cyberspace

**Socializmus zdola
v Ruskej revolúcii**

Rosa Antifa Wien

NEFAC - manifest

**Ekoanarchizmus
očami Grahama
Purchase**

Editorial

Vítam vás na stránkach ďalšieho čísla nášho časopisu, ktorý prichádza na svet spolu s novým rokom. V tom predošlom, na udalosti bohatom, sa stalo veľa vecí, ktoré ovplyvnili a budú ovplyvňovať životy ľudí na celom svete. Na mnohé, podľa nás najzávažnejšie udalosti sme sa snažili reagovať práve prostredníctvom ZDOLA! No tu sa zo začiatku akosi samovoľne k pôvodnému zámeru informovať hlavne o aktuálnych problémoch a akciách pripojila snaha publikovať tiež zaujímavé texty anarchistickéj teórie. Tejto tendencii sa však nebránime, naopak, myslíme si, že pri neexistencii na Slovensku vydávaných teoreticky zameraných materiálov a prípadnej nedostupnosti tých českých je táto snaha úplne namieste. Veríme, že aj týmto spôsobom vám napomôžeme zorientovať sa v dnešnej mnohokrát neprehľadnej situácii.

Nezadržateľne sa blíži pražské zasadanie NATO, na ktorom sa bude rozhodovať aj o Slovensku. K procesu integrácie do vojenských a ekonomických štruktúr chceme aktívne vyjadriť svoj názor, a tiež informovať o problémoch s tým spojených. Bude to náročné na čas i peniaze, preto privítame akúkoľvek formu pomoci. Najlepšie samozrejme bude, keď sa do aktivít sami zapojíte. Veľa zdaru!

Pavel

ZDOLA! P.O. Box 91, 958 01 Partizánske
zdola!@post.sk

Pokiaľ chcete dostávať ZDOLA! až domov, pošlite ľubovoľnú čiastku (min. však 50 Sk - hotovosť v doporučenom liste) na adresu redakcie. Z tohto čitateľského konta sa vám vždy odráta cena čísla a poštovné.

N9 v Bratislave

9. november bol ďalším globálnym dňom akcií proti kapitalizmu, vyhláseným People's Global Action, a neminul ani Slovensko. Dôvod - ministerské zasadanie Svetovej obchodnej organizácie (WTO) v nedostupnej japonskej púšti. Tu je stručný report o jeho priebehu, ako aj o tom, čo mu predchádzalo a čo nasledovalo.

Zopár mladých študentov a pracujúcich, medzi nimi aj členovia ČSAF, si uvedomilo potrebu nejakým spôsobom sa zapojiť do akcií po celom svete a za týmto účelom vytvorilo Revolučný kolektív 9. novembra. Pred N9 boli po skoro všetkých väčších mestách Slovenska rozdištrubované plagáty vysvetľujúce fungovanie korporatívnych médií v kapitalizme a spochybňujúce neoliberalné mýty o ekonomickom raste a nezamestnanosti. Naplánovala sa premietačka aktivistických filmov zo Seattlu 1999 „This Is What Democracy Looks Like“ a z Prahy 2000 „Rebel Colours“ a po dôkladnom preskúmaní terénu a možnosti podoba priamej akcie proti Burze cenných papierov v Bratislave ako vhodnému terču reprezentujúcemu kapitalizmus a „voľný“ obchod. Začali prípravu.

Premietačka filmov sa mala uskutočniť 8. novembra v Propeleri. Došlo ale k nejakým

parties. Nikto nechápal, o čo ide, až kým asi 30-ročná veľmi snaživá príslušníčka PZ v civile, pravdepodobne veliteľka zásahu, nezačala kričať, že toto je policajná akcia a že nikto sa nemá rozchádzať. Bol prerušený prívod elektriny. Keď policajti (bolo ich asi 30, z toho 10 v civile) všetkým skontrolovali občianske preukazy, začali sa zmätene pozeráť na údajný zajtrajšíu demonstráciu pred úradom vlády. Odpoveďou boli úprimné úsmievy. Policajný kameraman usilovne snímajúc zhromaždených ľavicových extrémistov, bola však tma a on nemal svetlo, je teda otázne, či záznam bude použiteľný. Ľudia sa napriek nečakanému prekvapeniu celkom bavili a sranda vyvrcholila otázkou veliteľky zásahu, aké kazety to vlastne pozeráme a či jej ich nepožičiame, že ona nám dá potvrdenie a potom nám ich vráti. Vraj ich potrebujú pre svoju prácu... Každopádne polícia účinne prekazila premietačku a ľudia sa postupne rozišli. Náhradne, viac utajené premietačky sa konali o týždeň.

N9 mal úspešnejší priebeh. Dvaja aktivisti vyliezli na budovu burzy a vyvesili veľký transparent „Kapitalizmus je organizovaný zločin“ a čiernočervenú diagonálu, pričom sa horolezeckou výstrojou zaisťovali o hromozvody. Ostatní zostali dolu a prostredníctvom piketov a letákov informovali okoloidúcich o zmysle akcie. Prítomných bolo dosť ústretových novinárov, čo sa odrazilo na vcelku pozitívnych výstupoch v mainstream médiách. Privolaní policajti najprv bezradne postávali, neskôr po neúspešných výzvach, aby okupanti zliezli, zavolali požiarnikov s vysokozdvižnou plošinou. Jeden z požiarnikov sa pred operáciou aktivistom dolu ospravedlnil, že ho to mrzí, ale že nemôžu inak. Američan zoskočil z fasády a neúspešne sa pokúsil o útek, druhý aktivista sa nechal bez kladenia odporu zadržať. Celkovo bolo na políciu predvedených 8 ľudí - strávili tam vyše 6 hodín. Ženy sa museli vyzliecť do naha a podrobiť sa ponižujúcej osobnej prehliadke. Po výsluchu, fotografovaní a podobných procedúrach (napr. výzva 'povedz krokodíl' - policajný technik, ktorý filmoval akciu, chcel do svojej evidencie okrem iného zistiť, či dotyčný ráčkuje...) boli všetci prepustení až na Američana, ktorý bol zo Slovenska vyhodený na jeden rok. Niektorí ľudia, ktorí sa na akciu len pozerali z druhej strany chodníka a zadržaní boli pravdepodobne len kvôli svojmu nonkonformnému výzoru, zvažujú podanie sťažnosti, resp. trestného oznámenia na políciu. Reporty z akcií na celom svete na www.agp.org.

9novrevol@centrum.sk

Volebné fiasko ;-))

V rámci „decentralizácie“ štátnej správy a prednedávnom konaní voľby županov a poslancov do zastupiteľstiev „samosprávnych“ krajov alebo vyšších územných celkov. Ak by niekto náhodou nadobudol dojem, že sa touto reformou niečo zmení alebo že sa „moc priblíži občanovi a rozhodovanie sa stransparentní“, o čo ide v skutočnosti veľmi výstižne vyjadril minister vnútra a generálny sekretár SDKÚ Šimko na predvolebných plagátoch svojej strany: „Silné obce, silné regióny, silný štát“. Celá pointa tejto inscenácie spočíva v predstúpaní „pomoci“ EÚ, ktorá reformou, teda vytvorením nového stranícko-byrokratického aparátu podmienila pridelenie finančných prostriedkov. Totálne znechutenie ľudí vysokou politikou sa odrazilo na potešiteľne mizivej účasti menej ako štvrtiny oprávnených voličov na voľbách. Vo vládnej koalícii zavládla panika - jednak z katastrofálnej účasti a tiež zo samotného výsledku. Rok pred parlamentnými voľbami je to pre profesionálnych politikov vo vláde a zahraničných investorov naozaj oprávnený dôvod na znepokojenie. „Kontinuita zahraničnopolitického smerovania SR (do NATO a EÚ) a pokračovanie reforiem“ nie sú zrazu tak isté, ako sa zdalo. Prípadné víťazstvo terajšej opozície vo voľbách pochopiteľne nie je žiadne riešenie. Súčasná situácia a volebné preferencie ale aj tak svedčia o rastúcej nespokojnosti a zároveň apatii obyvateľov - vysoká nezamestnanosť, kolabujúce zdravotníctvo či podvyživené školstvo na jednej strane a navyšovanie rozpočtu armády a SIS alebo miliardy na „ozdravenie“ vytunelovaných bánk na strane druhej nasierajú nielen tým, ktorí sa denne boria s existenčnými problémami. Na záver malá poznámka - aby budúcoročné voľby do parlamentu boli platné, musí sa ich zúčastniť minimálne 50% oprávnených voličov...

-vg-

nedorozumeniam a chvíľu trvalo, kým sa vonku pod prístreškom podarilo spojiť video a TV a rozložiť distro. Prišlo asi 50 ľudí. Asi po 15 minútach od začiatku premietania sa naraz dovalilo množstvo policajných áut, medzi nimi tradičné modrofialové Lady, známe zo street

Správy

Každý deň sa na svete udeje množstvo dôležitých udalostí v boji za slobodu a samosprávu. Nie je v našich silách sledovať, spracovať a uverejňovať ich všetky - snažíme sa zamerať na tie, ktoré pokladáme za dôležité. Ak sa chcete dozvedieť viac a mať kompletnejší prehľad >

BOJ PRACUJÚCICH

Bratislava - október. V hlavnom meste sa 17. októbra asi za účasti 5 000 nahnevaných odborárov konala protestná demonstrácia. Odborári najprv dôkladne blokovali bratislavské ulice a skoro spôsobili kolaps dopravy a po krátkom happeningu na námestí Slobody pokračovali v pochode pred parlament. Prítomní boli aj členovia PA-MAP a ČSAF, ktorí rozdávali noviny Žerme bohatých. Svojím ovečkám sa prihovoriť najväčší odborový bossovia vrátane predsedu KOZ Saktora, ktorý sa pozastavil nad tým, ako je možné, že vláda neplní ich dohody o „sociálnom zmieri“ v rámci tripartity a pohrozil, že s odbormi sa neradno zahrávať a nabudúce už prítvrdia... Nasledujúci rečník zasa okrem tradičného konštatovania katastrofálnej sociálnej situácie a nezamestnanosti vystríhal zúčastnených, aby boli disciplinovaní, lebo majú informácie, že nejakí provokatéri by mohli narušiť pokojný priebeh akcie a tým ju diskreditovať. Fakt je ten, že táto bezzubá akcia bola dokonale zdiskreditovaná už od začiatku samotnými odborovými byrokratmi, ktorí ju zorganizovali a ktorí systematicky ničia v nahnevaných pracujúcich zárodok samosprávneho radikálneho odporu, štrajku napr. Pochod hradným kopcom k parlamentu a späť vzhľadom na potenciál prítomných bol naozaj do plaču...

www.volny.cz/priamaakcia

Francúzsko - november. Zamestnanci fabriky Moulinex v severnom Francúzsku oznámili, že uložili výbušniny na "strategické miesta" továrne a pohrozili, že ju vyhodia do povetia, ak nedostanú od zamestnávateľa finančné kompenzácie. Moulinex plánuje prepustiť tisíciku zamestnancov tejto továrne. Podľa informácií, ktoré priniesla agentúra AFP, protestujúci zamestnanci zapálili jednu budovu o výmere 50 metrov štvorcových. Reportéri, ktorí boli na mieste, však zostali blokovani pred bránou fabriky a nemohli tieto

informácie overiť. Pred fabrikou zapálili protestujúci niekoľko pneumatík, kartónov a polystyrén. Incident nastal v čase, keď manažment Moulinexu a zástupcovia zamestnancov rokujú o prepúšťaní a sociálnom pláne v centrále spoločnosti v Nanterre na predmestí Paríža. Podľa predstaviteľa odborov Robina umiestnili robotníci v továrni fľaše kyseliny, acetylénu a butánu a rozliali kyseliny a benzín na strechu továrne ako aj vedľa zásobníka plynu. Polícia odhadla počet účastníkov na 50. Úrady bezprostredne po udalosti nedokázali povedať, ako plánujú vzniknutú situáciu riešiť. Všetko, čo zostalo z bankrotujúceho koncernu Moulinex, je v súčasnosti v likvidácii. Stalo sa tak po tom, ako kľúčové aktíva Moulinexu odkúpila konkurenčná spoločnosť Seb v rámci transakcie odobrenej minulý mesiac konkurzným súdom. Samotná akvizícia spoločnosťou Seb uchráni však pred prepustením len 1 855 pracovníkov z celkových 5 590, ktorých Moulinex zamestnával vo Francúzsku. Ostatní budú prepustení. Protestujúci robotníci žiadajú odstupné vo výške 80 tisíc frankov. Transparent v blízkosti fabriky hlásil: „Bud' peniaze, alebo to vybuchne. To je odkaz.“

www.sita.sk

Argentína, Bolívia - október, november, december. Po celej krajine zmietanej ťažkou ekonomickou krízou vypukli radikálne protesty pracujúcich a geometrickým radom pribúdajúcich nezamestnaných - okupácie ulíc a tovární, blokovanie dopravy, štrajky, konfrontácie s políciou. V poslednej dobe nepokoje vyvrcholili rabovaním obchodov a podpaľovaním úradov - ministerstvo financií skončilo celé v plameňoch. Supermarkety požiadali o policajnú ochranu pred vyhľadávanými ľuďmi bez peňazí, prezident vyhlásil výnimočný stav. 20 ľudí prišlo o život. Zahraničný dlh Argentíny presahuje 130 miliárd dolárov. Argentína je ukážkovým príkladom fungovania politiky MMF a SB (viac info A-kontra 7/2001), ktoré presadzujú rozsiahlu privatizáciu vodných, energetických a surovinových zdrojov, dôchodkového zabezpečenia, zdravotnej starostlivosti apod. a žien krajinu do bludného kruhu rastúcej zadlženosti a následného „splácania pôžičiek“ - teda krátenia výdavkov do sociálneho zabezpečenia, zdravotníctva, školstva, rušenia pracovných miest a ekologického drancovania. Obdobná situácia je v Bolívii.

www.argentina.indymedia.org

ANTIFAŠIZMUS

Praha - október, december. 28. októbra, na výročie vzniku ČSR, usporiadali neonacisti z Národně-sociálního bloku (NSB) demonštráciu na Letnej. Na zámer asi 200 neonacistov pochodovalť ulicami reagovala ČSAF, AFA, ORA Solidarita a Feministická skupina 8. března - 28. októbra sa na protidemónštrácii zišlo asi 300 anarchistov a antifašistov. K žiadnym fyzickým zrážkam s políciou alebo neonacistami nedošlo. Akcii na nám. Míru a pochodu dažďovými pražskými ulicami sprevádzanému soundsystémom predchádzal happening spojený s koncertom Hudba proti rasizmu 20. októbra na tom istom mieste a večer po akcii sa antifašisti stretli na koncerte španielskej anarchistickej kapely Sin Dios na 007. Mozaiku antifa aktivít doplna nedávna demonštrácia proti neonacistickému teroru na pražskom sídlisku Jižní město.

afa-cz.antifa.net

Nemecko, Berlín - november. Asi 3500 neonacistov sa zúčastnilo najväčšej demonštrácie tohto druhu od druhej svetovej vojny v Nemecku. Protestovali proti otvoreniu výstavy o zločinoch vojakov wehrmachtu. V pochode sa im snažilo zabrániť 6 - 10 000 antifašistov, anarchistov a autonómov, ale nechýbali ani dôchodcovia alebo

matky s deťmi. Na mnohých uliciach došlo k nasadeniu vodných diel, stavaniu horiacich barikád a zrážkam s políciou, ktorá samozrejme chránila neonacistov a útočila na účastníkov protidemónštrácie.

www.germany.indymedia.org, www.antifa.de

Švédsko, Štokholm - december. Asi 1000 neonacistov si zhromaždením pripomenulo svojho kamaráta - WP hudobníka, zavraždeného minulý rok 8. decembra, na protidemónštrácii sa zišiel približne rovnaký počet ľudí. Švédska AFA je neustále pod tlakom štátnych represíi kvôli júnovým udalostiam v Goteborgu - toto bola odvtedy prvá väčšia akcia.

www.motkraft.net/afa

GLOBALIZÁCIA SOLIDARITY MEDZINÁRODNÉ MOBILIZÁCIE

Kanada, Ottawa - november. Na demonštrácii proti stretnutiu MMF a SB sa zúčastnilo asi 4000 ľudí. Miera represie bola obrovská, mnohí sa do Kanady ani nedostali alebo boli zatknutí ešte pred akciami.

www.ainfos.ca

Belgicko, Brusel - december. Summit Európskej únie sprevádzali mohutné protesty - 13. decembra asi 80 000 odborárov z celej Európy (slovenský odborový boss Saktor so svojou suitou bol tiež prítomný) požadovalo v uliciach „sociálnejšiu Európu“ a vyjadrilo nesúhlas s narastajúcou nezamestnanosťou, ktorá v priemere EÚ dosahuje skoro slovenskú úroveň. D14 patril radikálnejším demonštrantom - asi 25 000 anarchistov, ekologických aktivistov a zástupcov NGOs vyjadrilo svoj názor na EÚ ako nelegitímnu inštitúciu globálneho kapitalizmu, ktorá nemá nič spoločné s frázami o „európskej spolupráci“ alebo „zjednotenej Európe“. Ide len o to, dosiahnuť väčší zisk, a tento kapitalistický status quo zachovať pomocou dobre vyzbrojenej armády a polície. Došlo k menším konfliktom s políciou a útokom na korporatívny majetok, zatknutých bolo 40 aktivistov.

www.ainfos.ca

TOTO NIE JE VTIP

USA, Washington, Seattle - december. Asi 100 ľudí sa v týchto dvoch amerických mestách zúčastnilo 2. Decembra medzinárodnej akcie s názvom WalkForCapitalism, teda pochod za kapitalizmus. Prebehla vraj v 100 mestách na celom svete, v Prahe sa jej napr. zúčastnilo 9 mladých konzervatívcov. Demonštranti v USA vykrikovali heslá ako „Capitalism is better than democracy!“, „Make money not class war!“, „Shop! Shop! Shop!“ alebo skutočná perla „Child labour is best for America - smaller hands mean tighter stitches“. Bohužiaľ akcia sa organizátorom veľmi nevydarila. Čoskoro počet narušiteľov z radov antikapitalistov presiahol počet samotných účastníkov - odľahčenou parodickou formou úplne zosmiešnili myšlienku akcie a mladí biznismeni a yuppies sa následne posťažovali médiám, ako to mohla polícia dopustiť.

www.ainfos.ca

MUMIA ABU JAMAL

USA - december. Potešujúca správa - federálny sudca zrušil rozsudok smrti nad Mumiom Abu Jamalom a nariadil nový proces do 180 dní. Po 20 rokoch strávených v cele smrti za vraždu policajta, ktorú nespáchal a ku ktorej sa medzičasom priznal nájomný vrah, tak Mumiovi konečne svitla nádej na slobodu a spravodlivosť. Boj pokračuje!

www.tasr.sk

Mýty a polopravdy o válce v Afghánistánu

Jak říká jedno staré přísloví, první obětí každé války je pravda. I my dnes můžeme být v médiích svědky celé řady více či méně zručných lží a polopravd, které se nás snaží přesvědčit s správností a nevyhnutelností americké války proti Afghánistánu. Jsou ale informace z médií skutečně pravdivé a je pohled, který nám podsouvají, skutečně vystihující? Nebo se spolu s pravdou stane i v této válce obětí i naše nezávislé smýšlení, kterým necháme manipulovat média a politiky?

Reagujeme tady na sedm hlavních mýtů, kterými jsme obklopeni. Jsme si vědomi, že v takto krátkých textech nemůžeme postihnout problematiku války v celé její šíři, o což se snažíme svou jinou činností. Chceme především přinést alternativní informace a otevřít podle nás skutečně potřebnou diskusi.

"11. září bylo tragédií desetiletí"

Ano, útoky byly velkou tragédií a smrt více než pět tisíc civilistů nelze omluvit. Na druhou stranu ale rozhodně nejde o tragédii ojedinelou.

Během posledních deseti let docházelo k celé řadě masakrů civilních obyvatel. Vzpomeňme na etnické čistky v Bosně, krvavou válku v Čechensku, konflikty v Africe (např. etnickou válku ve Rwandě), genocidu na Východním Timoru, bombardování Srbska a etnické čistky v Kosovu. Obětmi válek, mocenských bojů a etnických čistek byly během uplynulé dekády miliony lidí, přičemž se většina těchto zločinů odehrála s podporou západu nebo alespoň za jeho mlčího přihlížení. Denně navíc umírá 36 651 lidí (podle Food and Agriculture Organisation) na nedostatek vody a potravin. Tato úmrtí jsou přímým důsledkem nerovnoměrného rozmístění zdrojů, a tedy stávajícího ekonomického uspořádání.

Útoky 11. září jsou nepochybně tragédií, nevybočují ovšem z rámce nešťastných událostí, k nimž dochází ve světě prakticky každodenně. Obrovská pozornost, která je věnována těmto útokům dokazuje, že životy Američanů jsou některými lidmi pokládány za přednější než životy ostatních lidí.

"Současná válka je válkou proti terorismu"

Bombardování Afghánistánu ve skutečnosti posiluje nenávisť k USA a sympatie k teroristům v celém islámském světě. Teroristé zatím zasažení nebyli, a i kdyby, válka jejich úsilí zpopularizuje a na jejich místo nastoupí další.

Navic vůbec nelze brát vážně, když USA vyhlašují "válku proti terorismu". Celou řadu let totiž terorismus podporovaly - Bin Ládinovi a jeho mužům byl během války v Afghánistánu placen výcvik CIA a spolupráce pokračovala i v 90. letech, kdy Bin Ládin i CIA např. společně podporovaly Kosovskou osvobozenickou armádu, teroristickou organizaci vinnou mnoha vraždami a přímo napojenou na obchod s drogami.

Skutečným cílem války i dalších aktivit USA není primárně boj proti terorismu, ale snaha využít nastalé situace k upevnění své moci a prosazení svých zájmů.

"USA usiluje v Afghánistánu o prosazení demokracie a bojuje s islámským fanatismem"

Ve skutečnosti USA v Afghánistánu islamismus více než dvacet let podporovaly. Od roku 1979 podporovaly povstání mudžahedinů proti levicové (ale původně nekomunistické) vládě, motivované odporem k sekularizačním reformám. Cílem bylo vlákat sousední SSSR do války a vytvořit tak "ruský Vietnam". To se podařilo, následkem války ovšem bylo rozvrácení země, více než milion mrtvých a další miliony zmrzačených a utečenců. Během války věnovali USA na boj islamistů více než tři miliardy dolarů. Podpora ale pokračovala i po válce. Diplomaté USA uvítaly nástup Talibanu v roce 1996, ačkoli bylo jasné, že toto hnutí bude porušovat lidská práva. Až poté, co Taliban nejevil zájem ustupovat zájmům USA, odvrátily se k Severní alianci, nesourodé koalici generálů, již spojují kruté metody, touha po moci a odpor k Talibanu, který je od ní odstávil. Stejně jako on ale utlačují ženy, porušují lidská práva, zakládají moc

na síle zbraní a financují se obchodem s drogami. Tito lidé, kteří se nyní chtějí dostat k moci jako "američtí pěšáci", už prokázali svou krutost a neschopnost během své vlády v letech 1992-1996, kdy již tak rozvrácenou zemi ještě více poškodili svými vnitřními spory.

O tom, jak vážně myslí západní vlády svůj boj za demokracii svědčí i to, že odmítly podpořit Revoluční sdružení afghánských žen (RAWA) s tím, že je levičácké - ve skutečnosti se jedná o organizaci, která ve smrtelném nebezpečí monitoruje porušování lidských práv a zejména práv žen v Afghánistánu, a zároveň požaduje oddělení náboženství od státu, respektování práv žen a demokracii, což jsou ovšem v Afghánistánu revoluční požadavky.

Cílem USA v Afghánistánu není demokracie, ale silná autoritativní vláda povolná vůči jejich zájmům. Hlavním z těchto zájmů je strategický ropovod společnosti Unocal, jehož stavba je plánována už od roku 1997. Řeči o demokracii, lidských právech a boji proti terorismu jsou jen pláštíkem pro tento cíl, nebo v lepším případě pouze zcela druhotným cílem války.

"USA se snaží ušetřit obyvatele nebo jim dokonce pomoci, alternativou k bombardování jsou přesně cílené akce speciálních jednotek."

Bomby USA dopadají na města a zabíjejí obyčejné Afghánce. Během prvního měsíce války zahynulo údajně více než tisíc civilistů. Statisíce lidí navíc muselo opustit své domovy kvůli strachu z války, miliony lidí hladoví.

Americká pomoc je jen zlomkem z prostředků, vynakládaných dříve na podporu islamistů a dnes na válku proti nim. Několik desítek tisíc potravinových balíčků nemůže vyřešit hlad milionů a je jen propagandistickým nástrojem. Jak řekl mluvčí humanitární organizace Lékaři bez hranic: "Jaký smysl má jednou rukou po někom střílet a druhou mu podávat léky?"

Akce speciálních jednotek jsou spíše mediální spekulací než reálnou alternativou bombardování. To byly nuceny potvrdit i americké vojenské kruhy, když ve svých interních analýzách označily poslední akce těchto jednotek, které vesměs upadly do léček připravených Talibanem, za "katastrofu".

"Příčinou terorismu je islámská civilizace, eventuálně fanatické myšlenky, které z ní vycházejí."

Stejně tak bychom mohli před pár set lety říkat, že příčinou

kolonialismu a masakrů, které ho provázely, je křesťanská kultura. Nelze vinit jednotlivá náboženství nebo dokonce jejich tisícileté zakládající texty. Zcela u nich totiž záleží na interpretaci. Hodnoty jako lidská rovnost a přirozená práva, tolerance, úcta k životu apod. nejsou monopolem západní civilizace a už vůbec ne dokladem nějaké její "nadřazenosti", lze je nalézt ve všech kulturách a civilizacích.

Terorismus navíc nevychází primárně z myšlenek a náboženských učení, má jasné politické, sociální a ekonomické příčiny. Bin Ládin se nestal teroristou kvůli náboženství, osvojil si bojovnou mentalitu a teroristické metody ve válce v Afghánistánu, k terorismu proti USA se obrátil v reakci na válku v Zálivu a americkou spolupráci se zkorumpovanými režimy v arabských státech. I dnes terorismus krutou a nicneřesící formou reaguje na závažné a neřešené problémy a rozpory, ať už se jedná o nešetnost západu vůči ostatním kulturám, rozpory mezi akumulovaným bohatstvím a rozšířenou chudobou, vyloučení většiny obyvatel z možnosti rozhodovat o svých životech, nebo třeba i o problémy ekologické.

"Události ukazují, že potřebujeme armády a vojenské bloky jako je NATO aby nás chránily."

Právě naopak. Ukazují, že ani sebelepší vojenská technika není schopna předejít nebo alespoň efektivně čelit hrozbám, před nimiž lidé stojí. 11. září byla atomová velmoc předhánějící svět snad ve všech konvenčních druzích zbraní srazena na kolena několika jedinci vyzbrojenými pouze kapesními noži. Jasně vidíme, že řešením není zbrojení a vytváření vojenských bloků. Skutečné řešení se musí vypořádat s příčinami terorismu. NATO a další vojenské bloky jsou ale strážcem toho stávajícího systému, z nějž tyto příčiny pramení. Proto je součástí problému, nikoli řešení.

"Nemôžeme sa postaviť do cesty mocným a ani by to k ničemu nevedlo, vďaka ich systému neexistuje alternatíva a situácia, ako je táto, nemá dobrú riešenie, len vybrať to najmenej škaredé."

Dobré riešenie podľa nás existuje. Jak jsme se již snažili naznačit, šlo by o takové řešení, které by se vyrovnalo s příčinami terorismu. Ty spatřujeme především v tom, že lidé před sebou nemají žádnou skutečnou perspektivu, že nemohou rozhodovat o náplni svých životů, a už vůbec ne se smysluplně podílet na řešení problémů, které je obklopují. Terorismus je také výsledkem rozdělení lidí do států a jejich politiky. Za řešení proto pokládáme nahrazení těchto států přirozenějšími útvary, v nichž by se člověk mohl plně rozvíjet a realizovat a také podílet na rozhodování o věcech, které ho obklopují.

Jistěže takové řešení může v dnešním světě působit utopicky. To je ale dáno především jeho kontrastem se stávajícími mocenskými strukturami. Dnes, kdy v důsledku jejich "fungování" čelíme celé řadě hrozeb, bychom si měli položit otázku, jestli to je skutečně tolik na škodu.

I dnes se ale můžeme spojovat k tomu, abychom čelili konkrétním krokům mocných. Jedním z těch nejpálčivějších je nyní válka a proto se domníváme, že je třeba, abychom se jí postavili a vytvořili proti ní co nejsilnější antimilitaristické hnutí.

Kampaň proti militarismu a zasedání NATO

Stavíme se proti válce, která postihuje obyčejné lidi, ale i proti militarismu jako takovému, tedy proti "řešení" problémů vojenskou silou. Pokládáme militarismus za nevyhnutelný důsledek současného systému založeného na autoritě a moci, systému, který podle nás vyžaduje změnu.

Jsem proti armádám, ať už jsou založené na všeobecné branné povinnosti nebo jsou profesionalizované. Řešit se musí příčiny konfliktů, a pokud bude i poté potřeba nějaká forma obrany, má být zajištěna všeobecným ozbrojením lidí a vytvářením samosprávných miličních organizací, které budou bezprostředně propojeny s celou společností a tak se zabráni jejich mocenskému zneužití.

Odmítáme také jakékoli vojenské bloky vytvářené stávajícími státy, jakým je v dnešní době především Organizace severoatlantické smlouvy (NATO). Tyto organizace působí jako obránci stávajícího systému, přičemž často používají velmi kruté metody. Pokládáme proto za potřebné proti nim co nejhlasitější protestovat. Za vhodnou příležitost pokládáme podzimní zasedání NATO v Praze, kdy budeme moci mocipánům připomenout, že rozhodně nechceme, aby své války rozpoutávali i naším jménem.

Své myšlenky se v rámci kampaně chystáme šířit především pomocí propagačních akcí jako infostánků, přednášek, veřejných diskusí apod., chceme ale také uspořádat protestní demonstrace a další veřejné akce. Všechny tyto aktivity jsou otevřené a uvítáme, když se do nich zapojí každý, kdo se ztotožňuje s jejich cíli.

Ondřej Slaček (ČSAF střed)

Kde lze najít alternativní informace?

globalresearch.ca - Centrum pro výzkum globalizace
www.rawa.org - Revoluční sdružení žen Afghánistánu
zmag.org - Zmagazin
www.blisty.cz - Britské listy

Poznámka: Tento text vznikl před pár týdny. Vývoj událostí odtedy pokročil, je preto možné, že nie všetko úplne zodpovedá rýchlo meniacej sa realite.

Boj proti globalizácii alebo proti kapitalizmu?

Globalizácia sa stala čarovným zaklínadlom - pre tých, čo ju obhajujú, aj pre tých, čo ju napádajú, či už slovami, demonštráciami alebo kameňmi. Málokto sa spýta, čo sa za týmto módnym výrazom skrýva, ako by mohlo byť myslené a či sa vôbec jedná o reálny alebo nový fenomén. Čiastočne k tomu prispeli mediálne konštrukty korporatívnych médií o „antiglobalizačnom“ hnutí, čiastočne aj lingvistická otázka hranice medzi globalizáciou a internacionalizmom. Myslím, že keď anarchisti kritizujú na problémy dnešného sveta, z ktorých má väčšina už globálny rozmer, nedá sa to zovšeobecniť a povedať: sú proti globalizácii. Ľudí, ktorí budú spochybňovať výhody internetu, mobilov alebo medzikultúrnej komunikácie asi veľa nebude ani medzi anarchistami. Globalizácia v zmysle internacionalizmu a medzinárodnej spolupráce môže byť podľa môjho názoru len prínosom.

Od kedy sa kapitalizmus ako ekonomický systém tovarovej výroby v Európe usídlil a vyvíjal, bol jednou z jeho charakteristík impulz k expanzii. Bez expanzie nie je mysliteľná žiadna forma kapitalizmu - ranný, manchestersko-liberálny, ľudácko-vojnový, štátnomonopolistický ani neoliberalný. „Rasť“ patrí k podstate každého trhového hospodárstva. Len podniky, ktoré sú konkurencieschopné, môžu v dlhodobom horizonte obhájiť svoju existenciu. Systémy tovarovej produkcie, ktoré neexpandujú, čoskoro zlyhajú a prehrávajú v konkurencii medzi podnikmi, miestami, štátmi alebo národmi - vždy podľa aktuálnej ideologickej potreby a svojej povahy.

Táto expanzia, typický atribút kapitalizmu, sa uskutočňuje v rôznych rovinách. Na jednej strane je tu možnosť ovládnutia nových

Oblasť spoločnosti v rámci už existujúceho systému tovarovej produkcie, čiže činnosti a úloh, ktoré sa doteraz vykonávali mimo rámca zmeny 'kúpa-predaj'. Toho príkladom by mohla byť napríklad privatizácia zdravotníctva alebo školstva alebo patenty na život, resp. sekvencie génov v DNA biotechnologických korporácií. Druhá možnosť spočíva v priestorovej expanzii do regiónov, kde ľudské potreby dovtedy neboli primárne uspokojované prostredníctvom „voľného“ trhu a obchodu (napr. domorodé komunity a tradičné spoločenstvá). Presne táto forma expanzie kapitalizmu sa postarala najprv o jeho europeizáciu, neskôr celosvetové rozšírenie a v rámci už kapitalistického sveta o tendenciu k stále väčšiemu vnútorným trhom, ktoré sú výsledkom procesov, dnes označovaných ako „globalizácia“. Čo sa odohráva pred našimi očami teda nie je nič, čo by sa vyvinulo v posledných rokoch, ale len pokračovanie procesu, ktorý začal so vznikom kapitalizmu.

Spätočnická kritika globalizácie, ktorá „zlým“ medzinárodným trhom stavia ako alternatívu malé a prehľadné trhy národných štátov, je teda nielen mylná a reakčná, ale aj úplne nezmyselná, podobne ako boj s veternými mlynmi. Pokroková kritika globalizácie môže tento moderný slogan maximálne použiť na radikálnu kritiku kapitalizmu. Táto musí teda poukazovať na chorú podstatu kapitalizmu ako vykorisťovateľského systému tovarovej výroby zameraného výlučne na dosiahnutie zisku a nesmie sa zastaviť pri jeho symptómoch alebo zločinných nadnárodných korporáciách. McDonald's ani Svetová banka kapitalizmu nevyňaši.

podľa materiálov Oekologische Linke (www.oekoli.cjb.net) spracoval Martin

Cyberspace

Toto je vcelku zaujímavé prehlásenie slovenskej hackerskej skupiny Binary Division, ktoré sa koncom októbra objavilo na znefunknených webových stránkach denníkov a spravodajských severov v Čechách aj na Slovensku. Nezostáva nič iné, ako kolegom hackerom popriať veľa úspechov a kreativity do ďalšej práce.

"Najúčinnejšou zbraňou diktátora je myseľ podriadených..." 90% všetkých mediálnych spoločností v USA vlastní 15 mediálnych korporácií. 50 ich predstaviteľov ovláda verejnú mienku 220 miliónov Američanov. Americká spoločnosť je v pasci mediálnej tyranie zamaskovanej ako slobodný a otvorený systém. Na dosiahnutie cieľov stačí ovládať len názory ľudí. Média stimulujú Američanov cítiť sa síce

zraniteľní ako individua, ale neomylní ako Američania, obyvatelia krajiny, ktorá je "Number one" - najväčšia, najlepšia, najbohatšia, najdemokratickejšia... Novinári a redaktori odstraňujú v našich myšliach akékoľvek miesto pochybností, deklarujú dobro a zlo, pozitívnych a negatívnych, teroristov a sudcov. Reálny svet je nahradený falošnou realitou médií potrebných na argumentáciu a uspokojovanie odpovedí. Kontrolované, názorovo monolitické média posilňujú sami seba predkladaním takmer jednostranného pohľadu. Ilúziou mediálnej rôznorodosti zlyhávame v uvedomovaní si faktu, že sme manipulovaní. Neexistuje reálny mediálny nesúhlas, alternatívny zdroj faktov a myšlienok prístupný veľkej mase ľudí dovoľujúci im formovať ich názory vzájomnou konfrontáciou. Zabíjame medializovaných teroristov a vedieme medializované vojny. Tretie tisícročie civilizovanej spoločnosti vítame zmanipulovanou vojnou.

Trvalá sloboda?

Časť rozhovoru redaktora Spiegel Online s britským medzinárodným právnikom F. Boylem, uverejneného na stránkach internetového denníka Britské listy (www.blisty.cz) vám neprinášame preto, žeby dotýčny nejak inklinoval k anarchistickému pohľadu na vojnu „proti terorizmu“, po americký cynicky nazývanú operácia „Trvalá sloboda“. Ani medzinárodné právo pre nás určite nie je kritériom alebo rámcom, ktorý by sme použili na posúdenie jej (ne)legitimity - vojna je a vždy bola bojom o moc, vplyv a peniaze vládnucej triedy.

Názory F. Boyla sú pozoruhodné asi málo prekvapivým odhalením, že privilegované kapitalistické a politické elity sa neobťažujú dodržiavať ani tie „právne normy“, ktoré si samy vymysleli a že skutočnou príčinou tejto ďalšej imperialistickej vojny sú suroviny. A tých nekonečná kapitalistická nenažranosť, dnes viac známa pod menom ekonomický rast, potrebuje naozaj dosť veľa. Generál Naumann (v čase bombardovania Juhoslávie predseda vojenského výboru NATO) bol úprimný: „Na svete sú už len dve veci, ktoré platia - hospodárska moc a vojenské prostriedky na jej presadenie.“ Keď Noam Chomsky hovoril o najväčších teroristoch na svete, sediacich vo Washintone, dvojčiky WTC ešte stáli. Ani po septembrovej odpovedi na zahraničnú politiku americkej vlády sa očividne nič nezmenilo.

Ponechajme teraz otvorenú pre niekoho možno paranoidnú otázku, či americké tajné služby o útokoch vopred vedeli (veľmi veľa skutočností nasvedčuje tomu, že áno) alebo sa dokonca podieľali na ich príprave. Srdcervúce záchvaty amerického vlastenectva, ktorého najvyššie steslenie v záujme rastu ekonomiky predstavuje nakupovanie, rasové konflikty a útoky, vedecky riadený mediálny brainwashing, štvavý vojnový šovinizmus, obrovské vládne investície do zbrojného priemyslu (napr. stíhačková zákazka v hodnote 200 miliárd dolárov (!) pre americkú zbrojovku Lockheed Martin) a hlavne možnosť zvýšenia represie proti akejkolvek systémovej opozícii „bezpečnostnými opatreniami“ a gumovými zákonmi „proti terorizmu“, teda militarizácia politiky v globálnom meradle ale každopádne kapitalistov a profesionálnych politikov nielen v USA dostatočne uspokojujú. V našom európskom regióne možno pozorovať podobné trendy - nebývalá spolupráca polície a tajných služieb, ktorej konečným cieľom je vytvorenie jednotného Europolu, a tiež neustále rastúca militarizácia EÚ a jej schengenských hraníc sú dôvodom na znepokojenie. Javier Solana, bývalý generálny tajomník NATO, dnes zodpovedný za zahraničnú a bezpečnostnú politiku EÚ, robí svoju prácu dobre. Imigrantov utekajúcich z neznesiteľných životných podmienok na vonkajších hraniciach EÚ loví a občas aj zastrelí armáda, na hraniciach kandidátskych štátov sa inštalujú supermoderné senzory a infračervené kamery a 60 000-ové komando eurovojakov určených na operácie po celom svete bude pripravené „mierovými misiami“ presadzovať hospodárske záujmy európskych biznismenov a byrokratov už onedlho - generálna skúška sa odohrá v Afganistane, kam smeruje 4 - 8 000 eurovojakov.

Nie je náhoda, že práve počas vojnových konfliktov, či už to bol Irak, Vietnam alebo Kórea ekonomika USA rástla najviac, resp. predchádzala im hospodárska recesia. Dnešná vojna má ale aj ďalší rozmer postaći trocha teroristického bububu a systém hneď funguje hladšie a spoľahlivejšie aj bez takých zbytočností ako ľudské či občianske práva a slobody alebo, nedajbože, organizované

sociálne / ekologické hnutia. S „extrémistickými“ požiadavkami a „teroristickými“ metódami boja, samozrejme. Dôjde aj na „ilegálnych“ imigrantov tlačovú správu SITA o stretnutí prezidentov strednej a východnej Európy vo veci boja proti terorizmu zo začiatku novembra, kde účastníkov svojimi inštrukciami potešil aj prezident Bush, prítomný virtuálne prostredníctvom videokonferencie: „Zúčastnené krajiny sa tiež zaviazali spolupracovať pri poskytovaní informácií a výmene informácií medzi spravodajskými službami. Krajiny tiež budú prísne kontrolovať pohyb osôb, tovarov a informácií medzi jednotlivými štátmi. V tejto súvislosti slovenský prezident Rudolf Schuster na medzinárodnej tlačovej besede zdôraznil, že treba sprísniť kontrolu na hraniciach, aby sa spolu s utečencami nedostali do Európy aj teroristi. Na Slovensku bude vyžadovať dôsledné plnenie tohto bodu.“

Čo dodať na záver? Aj keď sa táto vojna možno priamo netýka našich životov a vnímame ju

z televízneho pološera obývačiek, každý by sa mal snažiť uvedomiť si, že je kruto reálna a pochopiť ožajstné zámery jej autorov v ich súvislostiach. Desaťtisíce Afgancov, sami obete útľaku fundamentalistickej vlády Talibanu, umrú v dôsledku vojny hladom, ak ich náhodou predtým nezasiahli „chirurgicky presne“ americké bomby. Milióny Afgancov žijú v utečeneckých táboroch - majú „šťastie“, že sa aspoň dostali na opačnú stranu hranice. Ďalším terčom bombardovania v rámci „boja proti terorizmu“ by mali byť Irak, Súdán, Somálsko alebo Severná Kórea - podľa definície USA darebácke štáty. To, že žiadne bombardovanie v konkrétnom prípade Iraku neoslabí moc Saddáma Husajna, ale len zapríčini smrť obyčajných ľudí, snáď ani nestojí za zmienku. Hovoriť v tejto súvislosti o nejakom protivojnovom hnutí musí v našich končinách znieť pochopiteľne ako sci-fi. Aj tak je ale jedinou možnou odpoveďou na vojnu a zdanlivo bezvýchodiskovú situáciu nerezignovať, byť aktívny a snažiť sa o vytvorenie takej spoločnosti, ktorej princípy slobody, samosprávy a solidarity žiadnu novú vojnu nikdy viac neumožnia.

Martin

Prečo ohodnotil Bush neskôr útoky ako vojenský akt?

Boyle: Na prvej tlačovej konferencii ich nazval ešte teroristickými útokmi. Takto by podliehali národnému a medzinárodnému právu. Tak bol posudzovaný aj útok v Oklahome, ktorý spáchal Timothy McVeigh v roku 1995. Presne tak isto boli zaradené aj útoky na konzuláty USA v Keni a Tanzánii. Po porade s ministrom zahraničných vecí Powellom však Bush rozhodol útoky označiť ako 'Act of War', a reagovať na ne vojenskými prostriedkami.

Ale americký Kongres mu to odsúhlasil.

B: Áno, žiaľ. Potom, čo Bush svoju rétoriku vystupňoval a útoky dal na rovnakú úroveň s útokmi na Pearl Harbor z roku 1941, pripojil sa Kongres k prezidentovi, a poveril ho nasadením vojenských prostriedkov. Táto rezolúcia bola dokonca ešte horšia ako rezolúcia Tonkin Gulf, ktorou si prezident Jonson vymohol viesť vojnu proti Vietnamu.

Bezpečnostná rada OSN dala Bushovi tiež voľnú ruku.

B: To nie je pravda. Prvá rezolúcia Bezpečnostnej rady z 12. septembra hovorila o teroristickom atentáte. Nikdy nehovorila o ozbrojenom útoku. Až potom by sa mohol uplatniť článok 51 Charty OSN.

Rada NATO prijala správu USA a vyhlásila prípad ohrozenia spoločenstva podľa článku 5 Severoatlantickej zmluvy.

B: NATO robí vždy to, čo požadujú USA. Aliancia bola založená, aby bránila Európu proti útoku Sovietskeho zväzu. Po kolapse Varšavskej zmluvy zmizol dôvod existencie NATO. Bush senior primárne Radu NATO k schváleniu nových dôvodov pre legitimitu NATO. NATO malo byť na jednej strane políciou východnej Európy. Na druhej strane malo operovať ako intervenčná jednotka na Blízkom východe pre ochranu zásob ropy.

Ale na vrcholnej schôdzi v roku 1999 zaradili členovia NATO do svojich cieľov aj boj proti terorizmu.

B: Zmluva nebola nikdy o tento cieľ rozšírená. Zmluva bola pôvodne uzatvorená na základe článku 51 Charty OSN. Prípad ohrozenia NATO môže teda nastať len v prípade ozbrojeného útoku na jeden z členských štátov. Preto nemalo NATO ani právo bombardovať Juhosláviu, pretože Srbsko predtým nenapadlo NATO.

Ak je medzinárodné právo také jednoznačné, prečo ho potom Spojené štáty ignorujú?

B: Myslím, že vláda USA už pred 11. septembrom rozhodla o vojne proti Afganistanu.

Sakým cieľom?

B: Rezervy ropy a zemného plynu v centrálnej Ázii sú druhé najväčšie po tých v Perzskom zálive. Po rozpade Sovietskeho zväzu nadviazala vláda USA ihneď diplomatické kontakty so štátmi centrálnej Ázie. Politici ako napríklad bývalý minister obrany Caspar Weinberger neraz povedali, že ropné polia centrálnej Ázie patria k životným záujmom Spojených štátov...

...A americká ropná spoločnosť Unocal rokovala s Talibanom o ropovode z centrálnej Ázie do Pakistanu...

B: Vláda USA nechcela, aby nejaký ropovod viedol cez Rusko alebo Irán. Najlacnejšia a najjednoduchšia trasa vedie cez Afganistan. Okrem toho sú tam tiež zásoby ropy. Ropa a plyn sú pravými záujmami vlády USA, nie Bin Ládin a boj proti terorizmu.

Dodatok: Na prelome októbra a novembra 2001 US Army vybudovala v Uzbekistane, hraničiacim s Afganistanom, novú vojenskú základňu, prvú v tomto regióne.

Je čas byť radikálny

To, že s týmto svetom nie je čosi v poriadku, vie už vari každý. A každý je rád, keď sa o tom hovorí. No takmer každý zároveň predpokladá, že charakter tohto protestu zostane iba v rýdzo literárnej podobe, že jeho životný štýl sa nezmení. A tak žijeme v ilúzii, ktorú nám doprial milosrdný čas, a vzpierame sa uveriť tomu, čo sa deje všade naokolo. Vďaka masmédiám sa ponárame do virtuálnej reality sebaklamu, podliehame jej ako droge a vyhadávame ľudí, ktorí nás v nej udržia. Vieme, že žijeme v lži, ale nemáme silu sa jej vzoprieť.

To, čo charakterizuje súčasnosť vo všetkých pádoch, je kríza. Kríza ekologická, politická, hospodárska, kultúrna, spoločenská, mravná. Kríza hodnôt a právd. Kríza bytia a zmyslu. Kríza možnosti človeka ako biologického druhu. Civilizácia sa nachádza v najhlbšej kríze od svojho zrodu. Ešte nikdy v dejinách neboli zasiahnuté všetky funkcie spoločnosti takou masívnou vlnou devastácie a spochybňovania ako dnes. Ešte nikdy v dejinách nestálo ľudstvo tak naliehavo pred otázkou svojho ďalšieho bytia či nebytia. Ešte nikdy v dejinách sme nemali tak veľa poznatkov o hrozbách, ktorým budeme v blízkej budúcnosti čeliť, a tak málo vôle na ich zvládnutie.

Jedno je isté: súčasné trendy vo vývoji spoločnosti sú z hľadiska šanci na prežitie ľudstva neudržateľné. Odborníci už dávnejšie vedia, že sľuby politikov o ceste k rastúcej prosperite sú nezodpovedným nezmyslom, pretože táto planéta v nijakom prípade nemôže užiť ľudí s takou spotrebou, akú majú vyspelé krajiny bohatého Severu. Pod vplyvom globalizácie a zavádzania nových technológií dramaticky miznú pracovné miesta v bezprecedentnom rozsahu a rastúca nezamestnanosť sa stala jedným z najväčších celosvetových problémov. Zdá sa totiž, že obrovskou sociálnou minou budúcnosti nebude vykorisťovanie v marxistickom zmysle slova, ale jednoducho zabudnutie, vytlačenie celých skupín obyvateľstva do ponižujúcej kategórie zbytočných a nezaujímavých.

Nezadržateľne rastúci rozsah environmentálnych škôd je taký veľký, že všetky expertné prognózy vývoja v tejto oblasti pripomínajú skôr proroctvá o blížiacej sa apokalypse. Politická nestabilita je v celosvetovom meradle oveľa vyššia ako za čias studenej vojny a napriek demagogickým ubezpečeniam predstaviteľov jednotlivých štátov nie je zaručená elementárna globálna bezpečnosť. Starý systém sa totiž rozpadol, ale nový sa nevytvoril, čo je v jadrovom veku extrémne nebezpečná situácia.

Aj v duchovnej sfére civilizácia vyčerpa všetky možnosti rozvoja, ktorý jej umožňovali doterajšie spoločenské štruktúry. Ľudstvo sa usiluje reagovať na vzniknutú situáciu tým, že za nijakú cenu nechce upadnúť do stereotypu. A tak degradovalo pokrok na zavádzanie novínok a za najvyššiu známku kvality neoficiálne vyhlásilo originalitu. Ideálom doby je bezcieľna neobmedzená originalita, ktorá dnes diktuje svetu. Literatúra sa rozchádza s myšlienkou, umenie s prírodou a veda s rozumom. Dospeli sme na hranice pochopiteľnosti samých seba. Čoraz viac intelektuálov si uvedomuje nevyhnutnú potrebu sprehľadniť svet myšlienok. Zatiaľ však narážajú na nepreniknuteľnú bariéru ekonomických záujmov, ktoré si najali atraktívnych vyjednávačov s verejnosťou - politikov.

Tieto tragikomické karikatúry samých seba symbolizujú biedu súčasnej civilizácie a umelo predlžujú agóniu dnešnej doby. Budú to môcť robiť dovtedy, kým ľudstvo nebude mať plné zuby bľabotajúcej povrchnosti modernej

mašinérie na výrobu publicity. Politická scéna dneška je aréna nízkych pudov, nekonečné a trápne divadelné predstavenie, na ktoré sa vyberajú lístky v podobe našich daní. Je to hra na čosi, čo neexistuje, je to vytváranie ilúzie, že každé voľby sú malou revolúciou, ktorá zmení podstatu problémov. Napokon, aj samotné politické revolúcie boli vždy iba závanom nádeje, ktorá sa rozplynula hneď po dosiahnutí toho hlavného, o čo v nich išlo: moci. Aj západné koncepcie demokracie a trhovej ekonomiky majú svoje obmedzenia a v súčasnom chápaní nemôžu obstáť ako univerzálne hodnoty. Majú totiž sklon ku krátkodobému mysleniu, uvažujú len v horizonte možnosti diskontácie úveru či budúcich volieb. Dlhodobé záujmy sa nezohľadňujú, zodpovednosť sa odkladá a schopnosť spoločnosti reagovať na problémy sa ustavične znižuje. Ľudské práva ustupujú korporatívnym záujmom, pričom sa zvyšujú náklady na volebné kampane, bujnie korupcia a finančné škandály, narastá čierna ekonomika. Napriek proklamovaným oficiálnym sľubom začína mať ekonomizmus jednoznačne prevahu nad demokratizmom. Nenaplnili sa ani skôr želania ako prognózy o rozširovaní demokratických hodnôt do ostatného sveta. V lepšom prípade vzniká autoritatívny režim spolupracujúci s medzinárodnými finančnými inštitúciami a nadnárodnými spoločnosťami, v horšom prípade mocenský prepletenec bývalých nomenklatúrnych kádrov, ilegálnych štruktúr,

štátnej správy a monopolov.

Úloha politika v takejto situácii je skutočne ponižujúca: prikrášliť skutočnú prázdnotu dneška, dodať jej dôstojnosť a za každú cenu udržať dojem, že tu ide o blaho občana. Politika súčasnosti sa stáva realizáciou samej seba, nezmyselnou pretvárkou na pokrok, absurdnou drámou o ničom s dosahom na všetkých. Táto namyslená hra na osobnosti a hrdinov, falošný pátos bez obsahu, zvrátená túžba ovládať iných a vydávať to za verejnoprospešný cieľ, je neprehliadnuteľnou vlastnosťou tých, z ktorých nám médiá vyrábajú spoločenské autority. Aj preto sme dnes v nebezpečnosti. Aj preto nám dnes hrozí katastrofa nepredstaviteľných rozmerov, na konci ktorej môže byť spochybnenie ďalšej opodstatnenosti ľudstva.

Táto globálna katastrofa je bez zásadných zmien vo fungovaní spoločnosti prakticky neodvratná a aj radikálne korekcie ju môžu iba oddialiť, nie zastaviť. V závislosti od tempa smerovania doterajšieho vývoja nás môže zastihnúť už o niekoľko desaťročí, a to

pravdepodobne úplne nepripravených. Súčasťou konzumnej civilizácie je totiž aj konzumný prístup k množiacim sa hrozbám: pasívne ich registrujeme, ale nepripúšťame si možnosť ich naplnenia. Podceňovanie nebezpečenstva, ktoré nám hrozí, je teda vlastné systému, v ktorom žijeme. Milióny obyvateľov tejto planéty prepadlo naivnej viere v myšlienku, že šťastie človeka závisí od rastu hrubého domáceho produktu. Zvrátená vidina, že životný štandard úzkej skupiny bohatcov možno rozšíriť na celú spoločnosť, ženie ľudí do samoúčelnej honby za prosperitou. Je to vlastne snaha vyrovnat' sa so svojou nevyhovujúcou identitou: chceme sa stať niekým, kým momentálne nie sme. Ziaľ, iba mizivé percento ľudí si uvedomuje falošnosť týchto hesiel, iba málokto nepodľahol konzumnému charakteru dnešnej spoločnosti a osvojil si odveku pravdu, že bohatý nie je len ten, kto veľa vlastní, ale aj ten, kto málo potrebuje. Ľudia jednoducho ešte stále veria, že politici majú túto planétu pod kontrolou. Preto nie sú ochotní nič meniť na vlastnom živote, lebo politici ich v záujme svojich voličských hlasov presvedčujú, že nemusia.

Strach ešte neprenikol do našich sŕdc, vyháname ho odtiaľ najrozmanitejším rozptýlením, ktoré ponúka dnešná virtuálna civilizácia. Ak sa hovorí, že všetci sme na jednej lodi, potom táto pozemská loď sa začína ponášať na Titanic. Jej kormidelník robia všetko pre to, aby sa posádka nerušene zabávala, aby ignorovala hrôzostrašné procesy, ktoré sa dejú s našou Zemou, aby sa zaujímala radšej o veľkosť podprsenky populárnej speváčky, než o globálne otepľovanie. Takto môžeme pozorovať, ako sa vytrácajú akékoľvek mravné väzby podmieňujúce existenciu ľudskej kultúry. Sociálna i morálna deštrukcia ľudského rodu je tragickým vyústením tejto hodnotovej dezorientácie, ktorá nás z hľadiska ďalšieho vývinu priviedla do slepej uličky.

V tejto situácii je zásadný obrat v smerovaní civilizácie nevyhnutný. Ľudský rod sa nachádza skutočne v smrteľnom ohrození a 21. storočie môže priniesť v tomto smere jednoznačnú odpoveď. Odpoveď na otázku, či prežijeme, či dokážeme pred večnosťou obhájiť svoje právo na existenciu. To je najdôležitejšia a najpodstatnejšia úloha, ktorá stojí pred každým, kto hrou osudu prekročil prah tretieho tisícročia: nasledujúce desaťročia rozhodnú o bytí či nebytí ľudstva. Ak v priebehu dvadsiatich až tridsiatich rokov nenájde zodpovedný prístup k našej planéte a životu na nej, treba sa pripraviť na najhoršie. Zatiaľ nemáme vesmírny koráb, na ktorom by „novodobý Mojžiš“ vyviedol obmedzené množstvo vybraných ľudí na nejakú „zasľúbenú planétu“. Sme odkázaní na túto hrudku Zeme, sme k nej pripútaní ako dieťa k matke pupočnou šnúrou, sme od nej závislí v každom ohľade. Nemôžeme si ju zničiť, lebo tým zničíme sami seba. Ak nepochopíme, že vo vzťahu k záchrane života nejestvuje nijaký extrémizmus, ak si neuvedomíme, že „politicky prijateľné kroky“ a „ekonomicky výhodné reformy“ situáciu neriešia, ale zhoršujú, nemôžeme sa nádejať, že kríza pominie nejakým samoregulačným mechanizmom. Nijaké zjednodušené riešenia nejestvujú, nijaké postupné reformy či kozmetické úpravy nám nepomôžu. Je čas byť radikálny.

Eduard Chmelár

(urývok z knihy Rozprava o zjednotení ľudstva, uverejnené na www.changenet.sk)

NATO a propaganda pod taktovkou štátu

S pripravovaným vstupom Slovenskej republiky do NATO stúpa aj miera intenzity presvedčovania ľudí o takzvaných výhodách tohto vstupu, ktorí s ním nesúhlasia. Vláde sa to však doteraz nedarí, pretože ešte stále je počet týchto ľudí okolo 50% a tak sa rozhodla začať obrovskú kampaň, na ktorú vyčlenila z programu PRENAME 43 miliónov, aby naklonila verejnú mienku Slovákov v prospech vstupu do NATO. Podľa predbežného plánu budú tieto peniaze rozdelené takto:

- 13 mil. granty mimovládny organizáciám
- 11,5 mil. zahraniční konzultanti v krajinách NATO
- 10,6 mil. audiovizuálne a multimediálne projekty
- 2 mil. séria verejných podujatí pred vstupom do NATO
- 1,5 mil. semináre pre učiteľov,
- 360 000 odborné semináre pre novinárov, analytikov na národnú bezpečnosť
- 150 000 literárna súťaž o bezpečnosti štátu atď.

V dnešnej ťažkej sociálnej situácii, kedy sa zatvárajú „nerentabilné“ podniky, postupne sa predlžuje doba odchodu do dôchodku, krátia sa výdavky v zdravotníctve a školstve atď. je takáto suma získaná z našich daní, len aby sa zaplatilo vymývanie mozgov, príliš veľké sústo, ktoré by nemalo prejsť bez náležitej odozvy.

Pozrime sa teda na niektoré výdavky do jednotlivých projektov.

Mimo - vládne ?

Ako sa vyjadril podpredseda skupiny PRENAME Juraj Ďurina: „*Mali by ju (kampaň) robiť mimovládne združenia, nie vláda, aby sa nehovorilo o vymývaní mozgov občanom.*“ (Pravda, 13.6.2001) Takže ak nás o vstupe do NATO presvedča vláda, je to vymývanie mozgov, ale ak to za vládne peniaze robia mimovládne organizácie, už je to niečo iné?! Samozrejme, že nie. Je to stále to isté, ale vláda zo strachu pred obvineniami o manipulovaní s ľuďmi si na to radšej najme tretí sektor. A tak sa vlastne naše peniaze budú strácať v týchto pochybných organizáciách, ktorých fungovanie je výsostne korporatívne, hierarchické a vo svojej podstate autoritatívne, ale máme si myslieť, že v rámci „občianskej spoločnosti“ sú to práve ony, keďže sú „mimovládne“, na ktoré sa máme obracať, keď sa chceme zapojiť do chodu spoločnosti. Na tomto príklade túto ich proklamovanú „mimovládnosť“ vidíme - poberanie peňazí od štátu a vrcholná spolupráca s ním sú toho jasným príkladom. Niet sa potom čo diviť, keď sa celý tretí sektor otvorene postavil za vstup SR do NATO. Treba povedať jasne nie takýmto organizáciám, ktorých úlohou je zlákať ľudí do ich radov, dať im pocit, že sa zapájajú do verejného života, no pritom len brzdia ich hnev a učia ich prijímať terajší status quo.

Zahraniční konzultanti

Takmer 12 miliónov vyčlenila vláda na „zahraničných konzultantov v krajinách NATO“. V skutočnosti však ide len o jedného človeka z bývalého tímu amerického prezidenta Billa Clintona, ktorý sa snaží získať v prospech SR americké politické elity. Avšak ako sa nám podarilo zistiť, program PRENAME má získavať pre NATO verejnú mienku Slovákov a nie politických špičiek. Ich získavanie by sa malo platiť z iných peňazí, o ktorých však nikto neinformoval, a tak zostáva záhadou, z ktorých peňazí sa to bude hrať. Pre nás z toho vyplýva len jedno, a to, že existujú ešte iné programy a fondy, o ktorých ľudia nie sú informovaní, aj keď ide o ich peniaze. Môžeme sa teda len domnievať, aké sumy

obsahujú a na čo všetko sú využívané. Je však veľmi pravdepodobné, že peniaze z nich sa strácajú v podobných pochybných projektoch a aktivitách.

Médiá - strážne psy kapitalizmu

Ďalšou položkou v tomto programe je 10,6 miliónov, ktoré by mal vyčleniť rezort obrany na audiovizuálne a multimediálne projekty. Preložené do normálnej reči ide o zaplatenie si vysielačieho času na vymývanie mozgov v STV a Markíze. Efektívnosť týchto výdavkov však kritizujú aj viacerí odborníci, pretože takáto investícia vzbudzuje pochybnosti, či budú peniaze využité účinne, lebo reálne náklady jednotlivých televíznych projektov sa dajú len veľmi ťažko ustrážiť. A tak sa veľké množstvá peňazí budú strácať v rôznych agitačných programoch, alebo možno ani to nie, a budú využité jednotlivými televíziami na celkom iné účely. Nám to však môže byť v podstate jedno, pretože v obidvoch prípadoch budú peniaze daňových poplatníkov, t.j. aj odporcov vstupu, využité úplne nezmyselne - buď si zaplatia svoje vlastné vymytie mozgov, alebo sa tieto financie stratia pomocou rôznych machinácií v útrobách televíznych spoločností. Ďalším, nemej podstatným faktom je spolupráca týchto médií so štátom. Nie je to vlastne žiadna novinka, pretože médiá už od nepamäti plnili funkciu služobníka vládnucej triedy a celého systému. Posledným jasne viditeľným príkladom je správanie sa médií počas minuloročného zasadania Medzinárodného menového fondu (MMF) a Svetovej banky (SB) v Prahe, keď prokapitalistické médiá hádzali špinu na demonštrantov a vymýšľali historky, aby ich zdiskreditovali. Niet sa však čomu diviť, pretože sú to podnikateľské, kapitalistické subjekty ako ktorékoľvek iné a podľa toho sa aj správajú. Mnohé z nich sú dokonca priamo napojené na SB, ktorá poskytuje ich majiteľom úvery, alebo nadnárodné spoločnosti, ktoré ich pomocou svojich rôznych dcérskych spoločností vlastnia, no ako sa hovorí - koho chleba ješ, toho slovo kážeš. Pre dnešné médiá to platí dvojnásobne.

Politické školenia v kapitalistickej demokracii

Mnohí z nás si iste pamätajú politické

školenia počas minulého režimu, po ktorých nás učitelia presvedčali o výhodách Varšavskej zmluvy (VZ) a Rady vzájomnej hospodárskej pomoci (RVHP). Každý by povedal, že v dnešnej dobe by sa to už stať nemohlo, keďže toto obdobie je už dávno za nami. Nie je to však tak ako sa zdá. Štátny kapitalizmus - tzv. komunizmus vystriedal súkromný kapitalizmus - tzv. demokracia, ale praktiky vládnucej triedy ostali rovnaké. A tak týchto učiteľov vystriedajú tzv. pozitívne integračne orientovaní pedagógovia, ktorých úlohou bude vzbudiť u študentov záujem o členstvo SR v NATO. Na tomto príklade jasne vidno, ako blízko k sebe tieto dva systémy majú, keďže obidva začínajú s vymývaním mozgov už od mala, pretože len tak si môžu zabezpečiť 100% lojalitu v budúcnosti. Tak ako si staré boľševické kádre vyškoliли svojich učiteľov na propagáciu VZ, tak to robí aj dnešná mocenská elita, ktorá si vyškoliila učiteľov na profesionálnych „navigátorov“ a zatiahla politiku a boľševické praktiky do škôl práve v dobe, kedy sa všetci jej predstavitelia tak radi ohňajú „výdobytkami“ modernej demokracie a jej obrovskými zmenami oproti predchádzajúcemu systému. Ale na vlastné oči vidíme, že to tak nie je, keďže je to práve táto tak „odlišná“ demokracia, ktorá využíva tieto boľševické praktiky.

O čo vlastne ide?

Staršia generácia vychovávaná v boľševizme má, dá sa povedať, zakorenený odpor voči NATO, pretože desaťročia jej bolo straníckymi kádrmi vtákané do hlavy, že Varšavská zmluva je tu ako protipól NATO. Keďže však Varšavská zmluva zanikla, nevidia už dôvod na jeho existenciu. Táto logika je nanajvýš správna, i keď jeden dôvod na existenciu tu určite je. O tom však nikto nehovorí. Je to fakt, že NATO je vlastne obranná zložka globalizovaného kapitalizmu a sluha nadnárodných spoločností, ktorý zaútočí všade tam, kde je ďalšie fungovanie kapitalizmu ohrozené samotnými ľuďmi, ktorí sa chcú vymaniť spod zhubnej neokolonialnej nadvlády krajín bohatého severu (viď. podpora USA Pinochetovmu puču v Chile; financovanie kubánskej diktatúry USA; vyvražďovanie kurdskej menšiny v Turecku...) a vybombardovaním krajiny zaistí miliardové obchody pre

minutí starej) a ostatné nadnárodné spoločnosti, ktoré prídu obnovovať bombardovaním zničenú krajinu. Jasne to vidieť na prípade Juhoslávie, keď NATO na čele s USA zaútočilo bez mandátu bezpečnostnej rady OSN. No a taktiež nie je žiadny dôvod pochybovať, že by to bolo práve NATO, ktoré by svetová vládna elita použila proti neprivilegovanej triede, keď by sa rozhodla skončiť s kapitalizmom. Toto je pravý dôvod existencie Severoatlantickej aliance.

Ale späť k téme. Vláda sa teda rozhodla, že si vychová novú generáciu, ktorá nebude vnímať NATO ako nepriateľa alebo zbytočnosť, a preto ministerstvo školstva v spolupráci s ministerstvom zahraničných vecí a obrany rozhodlo o výškolení tzv. multiplikátorov, ktorí budú na danú tému počas sústredení školiť stredoškolských učiteľov, ktorí majú myšlienky o NATO prenášať na žiakov. Len na území stredného Slovenska bolo vyškolených 10 multiplikátorov, ktorí ešte v tomto roku absolvujú s vybranými pedagógmi, t.j. takými, ktorí sú naklonení nášmu vstupu do NATO, tri trojdňové sústredenia. Natíska sa nám preto jasná otázka:

Kto to všetko zaplatí?

Odpoveď je však samozrejma - MY. Na tieto semináre vyčlenila vláda zo spomínaného programu PRENAME 1,5 milióna. Len na strednom Slovensku bolo na akciu vyčlenených z ministerstva školstva 239 000 korún. Avšak v situácii, v akej sa rezort školstva dnes nachádza, sú tieto peniaze doslova vyhodene von oknom. Veď je to práve tento rezort, ktorý napriek svojmu nesmiernemu prínosu pre spoločnosť zostáva naďalej hlboko podhodnotený a nedocenený, keďže platy pedagogických pracovníkov patria medzi jedny z najnižších. Samotné školy sa každodenne stretávajú s existenčnými problémami ako je platba faktúr za vodu, elektrinu, teplo, oprava školských budov, nedostatok vyučovacích pomôcok atď. Ich technologická vybavenosť je viac než žalostná a to platí ako pre základné tak aj stredné a vysoké školy. Chýbajú učebnice, kvalitné knihy v knižniciach a v niektorých oblastiach na východnom Slovensku dokonca aj toalety!!!

Odbory, ako vždy, mlčia alebo organizujú nezmyselné niekoľkokilometrové pochody, ktorých skutočný význam nevidia snáď ani odboroví predáci, aj keď samotní pedagógovia nesúhlasia s takouto propagáciou NATO. No u týchto reformistických odborov sme si už mohli zvyknúť na to, že nepočúvajú hlasy svojich radových členov, pretože ich záujmy už dávno zapredali za ilúziu sociálneho zmieru a pedagógovia sa zase boja povedať nahlas a otvorene svoj názor, pretože majú strach o svoje miesta, keďže sa v školstve stále hovorí o prepúšťaní.

Ako ďalej?

Táto otázka nás musí napadnúť pri pohľade na dnešný stav, ktorý je charakterizovaný apatiou a nezáujmom ľudí a nečinnosťou odborov. Nesmieme sa však vzdávať. Treba pracovať a

propagovať nevýhody vstupu do NATO a ponúknuť tak reálnu alternatívu voči dnešnému stavu. Musíme začať aktivizovať ľudí na blízko sa summit NATO v Prahe v roku 2002 a tam rázne vyjadriť náš nesúhlas so vstupom, keďže práve tu sa bude rozhodovať o našom prijatí a samozrejme, z dlhodobého hľadiska, propagovať myšlienky anarchizmu, ako alternatívu k súčasnému systému. No tu celý problém nekončí. S týmto blížiacim sa vstupom SR do NATO sa budú zvyšovať aj výdavky vlády do rezortu obrany a tým pádom krátenie v ostatných rezortoch. Posúďte sami: z vládou schválených východísk na budúci štátny rozpočet vyplýva, že zatiaľ čo na podporu vzdelávania, výskumu a vývoja vláda vyčlenila 1,17 mld. Sk, tak na prípravu na vstup do NATO 1,15 mld. Sk a predvstupové fondy dokonca 3,44 mld. Sk. To je však len začiatok. Ak nás do NATO prijúmu, budeme musieť prezbíjať našu armádu na úroveň armád v NATO, čo samozrejme prinesie obrovské výdavky na jednej strane (niekoľko miliárd korún), a na strane druhej škrtý v sociálnej oblasti a astronomické pôžičky, ktorými vláda zadlží aj našich vnukov. Ako príklad nám môžu poslúžiť okolité štáty, ktoré už členmi NATO sú. V Českej republike vláda rozhodla vypísať obchodnú súťaž na nákup 36 nových nadzvukových bojových stíhačiek, ktorých cena bude najmenej astronomických 100 miliárd korún!!! Alebo Maďarsko, v ktorom podľa nového návrhu rozpočtu na rok 2000 vzrástli výdaje štátnej pokladnice na obranu na 143% úrovne roku 1999. V roku 2001 tak dosiahne podľa plánov 1,81 % HDP, čo je zhruba štandard členských krajín. Avšak slovenská ekonomika je na tom oproti zmieňovaným krajinám horšie, a preto je jasné, že takéto obchody a výdaje by ju položili na zem. Preto by sme sa mali postaviť aj proti vstupu SR do NATO, pretože ten nám, ako tvrdia politici, neprinesie ekonomickú stabilitu, ale pravý opak. Na nákup novej vojenskej techniky si totiž budeme musieť požiť, tým sa krajina zadlží a bude závislá na svetových superveľmocích, ktoré budú rozhodovať o splatnosti týchto pôžičiek, či m si nás, teoreticky, k sebe pripúta. Toto je jedna z hlavných reťazí kolotoča zahraničných zadlžeností. Členstvo v NATO znamená len jediné - ďalšie žmýkanie vreciek pracujúcich, ďalšie znižovanie štátnych sociálnych výdavkov a podpôr pre nezamestnaných, žiadne nové cenovo dostupné byty atď. Postavme sa preto na odpor, informujme verejnosť o nevýhodách nášho vstupu do NATO, organizujme protesty, demonštrácie, stávky, blokády a môžeme dosiahnuť to, čo chceme a ubrániť tak naše sociálne záujmy. Celé by som to zakončil slovami jedného učiteľa: „Načo potrebujeme silnú armádu, keď bude chrániť samých nevdzelačov?“

Martin Sekar (PA-MAP Prešov)

Proti NATO v Mníchove

1.-3. februára 2002 sa v bavorskom Mníchove koná „Konferencia bezpečnostnej politiky“. Zúčastnia sa jej ministri obrany a zahraničných vecí 30 krajín EÚ a NATO, delegácia poslancov Senátu a Kongresu USA z bezpečnostných výborov, množstvo armádnych expertov a stratégov, predstavitelia zbrojárskeho priemyslu, ako aj zástupcovia z Číny a Ruska. Oficiálnym organizátorom konferencie je „Nadácia Herberta Quandta“, vlastnená nadnárodnou automobilkou BMW - názornejšie sa aliancia kapitálu a militarizmu snáď ani nedá ukázať. Účastníkom konferencie pôjde o plánovanie terajších a budúcich vojen, vytvorenie nových mobilných zásahových jednotiek a presadenie miliardových zbrojárskeho programu. Témou sú „medzinárodný terorizmus“ a „globálna bezpečnosť“. Pod týmito bojovými sloganmi sa štáty „civilizovaného“ sveta chcú zjednotiť a viesť vojnu všade tam, kde považujú za ohrozené svoje záujmy. Anarchisti z Mníchova aj z celého Nemecka už začali s prípravou akčného týždňa proti tejto konferencii - mal by pozostávať z alternatívneho fóra, prednášok, diskusií a samozrejme priamych akcií a demonštrácií. Viac info www.anti-nato.de, www.infoladen-muenchen.de/amak. Obsiahly archív materiálov k NATO v súvislosti s blížiacim sa summitom tejto zločineckej organizácie na jeseň 2002 v Prahe je k dispozícii na www.protinato.s.cz.

Nové, 12. číslo anarchistickej revue ČSAF - Existence

Téma: Anarchizmus a ekológia

Z obsahu:

Od protestov k ľudovej moci, Skutočné problémy, Tézy o sociálnej a hlbinej ekológii, Zelený konzum, Prečo anarchisti kritizujú odbory, Osobnosti hnutia - Francúzsko, Polemiky a recenzie...

K dostaniu v našej distribúcii

Socializmus zdola v Ruskej revolúcii

Potom, ako Emma Goldman v roku 1922 sama zažila výsledok ruskej revolúcie, popisovala ako sa „sovietske Rusko stalo modernými socialistickými Lourdami.“ Po viac než osemdesiatich rokoch od revolúcie v Rusku má ohliadnutie sa za týmto obdobím viac než len historickú hodnotu. Socialistická solidarita, Socialistická organizácie práce a Socialistická alternatíva - Budoucnosť (české bolševické / trockistické organizácie) túto éru stále považujú za vzor pre budúcu revolúciu a komunistické strany sa ju snažia obhajovať. Proti tejto bolševickej predstave o organizácii a revolúcii oponujeme skúmaním dôsledkov tohto vzoru.

Bolševici sa organizovali ako stranický predvoj, ktorý chcel viesť revolúciu. Táto štruktúra viedla ku konkrétnym výsledkom a pohľad na „skryté“ dejiny Ruskej revolúcie to dokladá. Lenin v *Štáte a revolúcii* hovorí o spoločnosti, kde bude vládnúť každý kuchár. V skutočnosti ale vládla strana, ktorá vykonávala úlohu vodcu revolúcie. Už 9. novembra 1917 bol vládnym výnosom zrušený soviety na Ludovom komisariáte pošt a telegrafov. Ešte predtým, keď revolúcia sotva oslobodila pracujúcich od námezdneho otroctva, hovorili bolševickí predáci pracujúcim, že „najlepší spôsob ako podporiť sovietskú vládu je naďalej vykonávať svoje zamestnanie.“

Lenin v marci 1918 napísal, že vzťah strany k pracujúcim je taký, že „ich vedie po správnej ceste pracovnej morálky, po ceste koordinácie úloh argumentácie na masových schôdzach o pracovných podmienkach s cieľom bezpodmienečne sa podriaďovať vôli sovietskeho vedúceho, diktátora počas práce.“ Toľko k vláde každého kuchára. Nejedná sa len o izolované incidenty. Strana svoju nadvládu začala čoskoro inštitucionalizovať, napríklad závodným výborom nebolo umožnené vytvárať federácie a namiesto toho sa museli podriaďovať nedemokratickým orgánom, ktoré si vyberala strana. Práve v týchto súvislostiach Daniel Guérin tvrdil, že „V skutočnosti vláda soviетov trvala len niekoľko málo mesiacov, od októbra 1917 do jari 1918.“

Ako si bolševici poradili so „zabezpečením“ revolúcie? Trockij ako vodca Červenej armády znovu zaviedol disciplínu buržoáznej armády, nielen popravy z dezercie, ale aj drobné nariadenia ako salutovanie, ktoré dávalo dôstojníkom zvláštne postavenie. Zrušil

voliteľnosť dôstojníkov, pričom napísal, že „voliteľnosť je politicky bezpredmetná a technicky bezúčelná a bola už zmetená dekrétom.“ Na biely teror sa odpovedalo kolektívnymi trestami, nepodmienenými trestami, mučením, bráním rukojemníkov a náhodnými trestami - tie neboli namierené len proti známym „bielogvardejcom“, ale aj proti ich priateľom a rodinám. 3. septembra 1918 *Izvestije* oznámili, že petrohradská Čeka zastrelila cez 500 rukojemníkov, nie preto, že spáchali nejaký zločin, ale pretože mali tú smolu, že pochádzali zo zlého prostredia.

Niektorí budú tvrdiť, že tento teror bol legitimizovaný bielym terorom. V apríli 1918 sa už teror ale používal aj proti politickým skupinám, ktoré podporovali revolúciu, ale boli proti vláde bolševikov. Behom dvoch dní bolo počas útokov v apríli 1918 v Moskve a Petrohrade zabitých 40 anarchistov a asi 500 ich bolo uväznených. Všetky popredné anarchistické publikácie boli v máji 1918 zakázané, a to napriek skutočnosti, že anarchisty v októbri bojovali za revolúciu a štyria anarchisty boli členmi Vojensko-revolučného výboru, ktorý povstanie koordinoval. Počas ďalších štyroch rokov bolo zatknutých, väznených, mučených, posielaných do vyhnanstva a popravených stovky a neskôr tisíce anarchistov. Ostatné prerevolučné ľavicové strany postihol podobný osud a v roku 1919 už tento osud postihol aj pracujúcich, ktorí konali nezávisle proti režimu.

Bolševický spôsob organizácie má konkrétne výsledky - centralizáciu moci. Tento druh organizácie znamená, že „Stalin nespadol z Mesiaca“, ale bol dedičom tejto nedemokratickej organizácie. Tá je v rozpore so „socializmom zdola“, ktorý proklamujú dnešní trockisti a s mottom Prvej internacionály: „*Emancipácia pracujúcich musí byť dielom samotných pracujúcich!*“ a nie dielom nejakého stranického „predvoja“.

LENIN o socializme zdola

„Nevyvrátiteľná dejinná skúsenosť ukazuje, že diktatúra jednotlivcov bola veľmi často nástrojom, prostriedkom diktatúry revolučných tried.“

„... našou úlohou je študovať nemecký štátny kapitalizmus, nešetriť úsilím pri jeho napodobovaní a necúvať pred prijímaním diktátorských metód, aby sme jeho napodobňovanie urýchlili.“

„Socializmus je len ďalším krokom vpred od štátno-kapitalistického monopolu. Socializmus je len štátno-kapitalistickým

monopolom, ktorý slúži záujmom celého ľudu a do tejto miery prestal byť kapitalistickým monopolom.“

Anarchistická alternatíva

Sme presvedčení, že v dobe sociálnej revolúcie je dôležité, aby si pracujúci sami organizovali svoj nový život zdola - za pomoci svojich samosprávnych ekonomických organizácií a nie zhora prostredníctvom autoritatívneho politického centra.

TROCKIJ o socializme zdola

„Samotný princíp povinnej práce je pre komunistu nesporný ... jediným riešením ekonomických problémov, ktoré je korektné ako z hľadiska zásadového tak z hľadiska praktického, je zachádzať s obyvateľstvom celej zeme ako s rezervoárom potrebnej pracovnej sily - takmer nevyčerpatelným rezervoárom a zaviesť do jeho registrácie, mobilizácie a využitia prísny poriadok.“

„Domnievam sa, že keby občianska vojna z našich ekonomických orgánov nevyplienila všetko, čo v nich bolo najsilnejšie, najnezávislejšie a najviac obdarené iniciatívou, určite by sme vstúpili na cestu vedenia jednotlivcov v sfére ekonomickej administratívy oveľa skôr a oveľa bezbolestnejšie.“

1920, Vojenský komunizmus a terorizmus

„... pracujúcu triedu ... je potrebné vrhať tu či inam, prideľovať, riadiť tak ako vojakov. Dezertéri z práce by sa mali umiestňovať do trestných oddielov alebo do koncentračných táborov.“

1920, K IX. zjazdu strany

Pri útoku na vnútornú frakciu bolševickej strany na X. zjazde strany v roku 1921 ju obvinil, že:

„...stavia právo robotníkov voliť si svojich zástupcov nad stranu. Ako keby strana nemala právo presadzovať svoju diktatúru aj vtedy, keď sa táto diktatúra stretáva s pomínutelnými náladami robotníckej demokracie.“

Neočakávateľná katastrofa?

Asi pred 130 rokmi (50 rokov pred sovietskou revolúciou) Michail Bakunin popisoval, ako podstata „štátu musí smerovať k úplnej moci a vtedy, keď sa stanú mocnými, musia sa pustiť na dobyvateľskú dráhu, aby neboli sami dobytí.“ Táto analýza skoro prorocky predpovedá kurz, ktorý nabral Sovietsky zväz. Bakunin však nebol prorokom. Keď videl centralistický spôsob prostredníctvom štátnej moci, ktorým marxisti chceli uskutočniť revolúciu, mohol presne predpovedať výsledok takejto revolúcie. „Vláda vedeckého intelektu, ten najautokratickejší, najdespotickjší, najarogantnejší a najopovrhlivejší zo všetkých režimov. Budú novou triedou, novou hierarchiou falošných učencov a svet bude rozdelený na menšinu vládnucu v mene vedy a obrovskú nevedomú väčšinu.“

podľa materiálov ORA Solidarita
spracovala Jana

Cíle a principy NEFAC

Anarchokomunistická federace severovýchodu (NEFAC) je organizací revolucionářů(ek) přicházejících z různých hnutí odporu, kteří(ě) se ztotožňují s komunistickou tradicí anarchismu. Aktivita federace se točí kolem rozvoje teorie, anarchistické propagandy a účasti v bojích naší třídy, ať už autonomně nebo přímo v sociálních hnutích.

ANARCHOKOMUNISMUS

Jakožto anarchokomunisté bojujeme za beztrždní a nehierarchickou společnost. Naším cílem je mezinárodní konfederace samosprávných obcí a pracovišť řízených na základě přímé demokracie. Aby dosáhla této společnosti, naše třída odstraní námezdní systém a zespolečenší celou ekonomiku, všechny prostředky výroby a distribuce. Odmítáme dělbu práce, která kvůli zboží ekonomice jedince odsuzuje k životu v podobě omezené aktivity. Zrušení trhu a směnné hodnoty umožní uspokojovat lidské potřeby podle komunistického principu "od každé(ho) podle jeho schopností, každé(mu) podle jeho potřeb".

KAPITALISMUS

Usilujeme o odstranění všech forem kapitalismu, ať už volnotržního kapitalismu nebo tzv. "socialistického" státního kapitalismu. Kapitalismus znamená společnost rozdělenou na dvě nepřátelské společenské třídy: malou elitní vládnoucí třídu a velkou vykořisťovanou pracující třídu. Vládnoucí třída vlastní a kontroluje prostředky výroby a distribuce a může si tudíž monopolizovat veškeré bohatství. Vlastnictví těchto dvou základních společenských funkcí jí dále umožňuje řídit výrobu podle svých vlastních třídních zájmů (zbožní výroba, zvyšování zisků, neustálá expanze atd.) bez ohledu na společnost jakožto celek. Aby přežili, jsou ti z nás, kdo nepatří ke kapitalistické vládnoucí třídě nuceni prodávat svoji práci, ať už fyzickou nebo duševní, za mzdu. Jsme uvězněni v námezdním otroctví.

TŘÍDNÍ BOJ

Neexistuje jedno jednotné lidstvo, jen lidstvo tříd. Kvůli nerovnosti a nesmiřitelným třídním zájmům dochází mezi různými společenskými třídami k neustálému boji. Všechny aspekty zachování kapitalistické společnosti jsou přímým důsledkem tohoto boje, staletí trvajícího konfliktu. Anarchokomunismus má svůj původ v každodenních bojích pracující třídy proti útlačující třídě vlády a vyvinul se právě z nich.

STÁT

Rovněž jsme proti všem formám státnosti a vlády. Účelem každého státu, ať už "zastupitelských demokracií" nebo totalitních diktatur, je spravovat společnost způsobem, který zaručuje zachování privilegií vládnoucí třídy. Za tímto účelem stát musí centralizovat a monopolizovat si moc prostřednictvím spletné sítě politických, zákonodárných, soudních, vojenských a finančních institucí. Výsledkem tohoto systému je odejmutí veškeré moci obyčejným lidem, což vede ke společnosti založené na hierarchii. Tím, že se staví mimo společnost a přitom ji kontroluje, stát neguje sociální a politický potenciál společnosti a mění všechny logické funkce společnosti v byrokratické funkce státu.

PATRIARCHÁT

Ze všech forem útlaču je na světě nejzakořeněnější patriarchát, nadvláda mužů nad ženami. Tato nadvláda se projevuje všude - jak v soukromí tak na veřejnosti. Ačkoliv jej kapitalismus a stát udržují, patriarchát existoval už před nimi a

nebude-li konfrontován, bude existovat i po jejich zrušení. Anarchofeminismus je teorie i praktický způsob, kterým kritizujeme a napadáme trojitou vládu patriarchátu, kapitalismu a státu prostřednictvím poznání, že tato sexuální, ekonomická a politická poroba má ve svém jádru společný princip autority. Jedině spojením revolučně třídní perspektivy anarchismu a feministické kritiky patriarchátu mohou anarchismus a feminismus dosáhnout svého společného cíle osvobození člověka. "Bez osvobození žen nedojde k žádné revoluci. A bez revoluce nedojde k osvobození žen."

RASISMUS

Vykořisťování a útlak se rovněž projevují sociálními nerovnostmi a hierarchiemi založenými na rase a etnickém původu. Stejně jako patriarchát i tato forma sociálního útlaču se používá k rozdělování a oslabování pracující třídy a musíme se proti ní stavět na všech úrovních. Během celých dějin severní Ameriky se třídní rozvrstvení z velké části definovalo rasou. Ačkoliv kapitalismus a třídní společnost rasismus udržují, nemusí nutně skončit spolu se zrušením kapitalistické společenské struktury. Pracujeme na boji proti rasismu ve všech jeho formách a podporujeme ty z naší třídy, kdo se v rámci revolučního hnutí autonomně organizují kolem specifických forem sociálního osvobození.

OSVOBOZENÍ HOMOSEXUÁLŮ

Kapitalistický patriarchát využívá ke své reprodukci soubor úloh jednotlivých pohlaví. Tato očekávání plodí homofobii a vedou k prostředí, které omezuje osobní sexuální vývoj jedinců. Usilujeme o prostředí oprostěné od utlačující socializace, která nás uvěžňuje ve specifické sexuální identitě a životním stylu.

EKOLOGIE

Ekologickou destrukcí kapitalismus rovněž ohrožuje planetu. Prospěch z toho má jediné majetná elita, zatímco my ostatní musíme snášet negativní důsledky. Společnost, kterou si představujeme, je ze své podstaty spjata s přírodním světem, kde se naše potřeby a tužby musí realizovat pomocí ekologické udržitelnosti.

IMPERIALISMUS

Kapitalismus dále ohrožuje svět a lidstvo imperialismem a jeho projevem: válkou. Imperialismus se projevuje dvěma různými způsoby: jeden pomocí přímé vojenské intervence státu využívá brutální sílu, zatímco druhý využívá pomocí nadnárodních finančních institucí ekonomické donucení. Jakožto anarchokomunisté jsme proti oběma formám imperialismu.

NÁRODNÍ OSVOBOZENÍ

Nepodporujeme ideologii národně osvobozeneckých hnutí, která tvrdí, že pracující třída a domácí vládnoucí třída mají tvář v tvář zahraniční nadvládě nějaké společné zájmy. I když podporujeme boje pracující třídy proti politickému a ekonomickému imperialismu, rasismu, genocidě a kolonizaci, jsme proti vytváření nové vládnoucí třídy. Jsme přesvědčeni, že imperialismus lze porazit jedině sociální revolucí vedenou jak proti imperialistům tak proti místní vládnoucí třídě. Tato sociální revoluce se bude muset šířit napříč národními hranicemi. Dále odmítáme všechny

formy nacionalismu, poněvadž ten slouží jedině k novému definování rozdělení mezinárodní pracující třídy. Pracující třída nemá žádnou vlast a národní hranice budou odstraněny. Musíme podněcovat a rozvíjet mezinárodní solidaritu, která jednoho dne položí základy pro globální sociální revoluci.

SEBEORGANIZACE PRACUJÍCÍCH

Pro sociální revoluci je nezbytná sebeorganizace pracujících. Ta vychází z akcí a zájmů pracujících a ne ze zákonů a nařízení. Základem organizace pracujících je přímá demokracie: na rozdíl od hierarchie se musí pracující přímo a rovnoprávně účastnit na každém rozhodování, které se jich týká; přímá akce: nikoliv apely na mocné, ale uchválení moci pracujícími prostřednictvím stávek, zpomalování práce, sabotáží a vyvlastňování; a solidarita: nejvyšší možný stupeň vzájemné pomoci mezi pracujícími v boji. Při vytváření a proměně těchto organizací pracujících podněcujeme a podporujeme maximální taktickou flexibilitu.

SOCIÁLNÍ REVOLUCE

Uvědomujeme si, že žádný hluboce zakořeněný systém založený na moci a privilegiích se nenechá zrušit poklidně. Opravdového osvobození lze dosáhnout pouze sociální revolucí. Pojem sociální revoluce pro nás není abstraktní metaforou, ale spíše velmi reálnou sociální válkou proti každé formě útlaču. Násilí nebo ozbrojený boj si sice nefetišizujeme, ale chápeme, že uskutečnění sociální emancipace bude vyžadovat použití revoluční síly ze strany pracující třídy. Takováto revoluční situace může vzejít jedině ze sociálních hnutí a autonomní aktivity pracující třídy. Obhajujeme radikalizaci všech bojů. Prostřednictvím této radikalizace a naší účasti v různých hnutích odporu podněcujeme rozvoj autonomního třídního uvědomění, jediné záruky proti politické kooptaci. Vždy a všude hájíme autonomní organizaci a revoluční samostatnou aktivitu pracující třídy.

ANARCHISTICKÁ ORGANIZACE

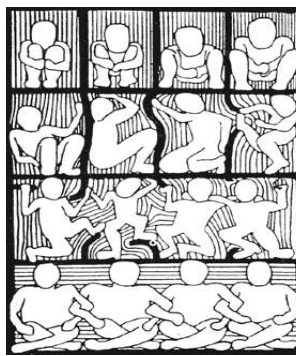
Jsme přesvědčeni, že anarchistické organizace jsou nezbytné, i kdyby jen proto, aby vedly ideový boj. Odmítáme vize, které redukcí myšlenku revoluce na autoritativní uchválení moci centralizovanou stranou, která věří, že jedná jménem mas. Víme, že tato vize vedla ke krvavým diktaturám a nemá nic společného se socialismem. Anarchistická organizace není ani strana ani samozvaný předvoj, ale aktivní menšina v pracující třídě. Je shromaždištěm, které se účastní teoretického a praktického boje proti všem autoritativním ideologiím.

INTERNACIONALISMUS

Jsme internacionalisté žijící v severovýchodním regionu severní Ameriky a uvědomujeme si, že sociální revoluce musí být globální, jestliže se má podařit. Rozvíjíme a udržujeme mezinárodní vztahy, solidaritu a diskuse, abychom vybudovali jednotné revoluční anarchistické hnutí.

www.geocities.com/anarchocommie/nefac

z materiálů ORA Solidarita

Rosa Antifa Wien

Prinášame vám v našich končinách možno trochu netradičný pohľad na antifašizmus. Po dôkladnejšom prečítaní však vysvitne, že mnoho problémov je podobných aj u nás. Aj keď s niektorými tvrdeniami a závermi by sa dalo polemizovať či nesúhlasiť, tento leták, náhodou objavený v krčme viedenského squatu EKH, snáď malo význam prekladať - diskusia na tému (nielen) homofóbia je viac než potrebná.

Rosa Antifa Wien (RAW) bola založená mladými antifašistami v lete 1995. Prečo Rosa - teda ružová? Celkom jednoducho, lebo nám vadila prevládajúca homofóbia v tejto spoločnosti a bohužiaľ aj v ľavicovej „scéne“. Výroky ako „fuj, tu sú teplí, tam nejdem, ešte by som dostal AIDS...“ sme už ďalej aj od našich „vlastných“ ľudí nemohli a nechceli počúvať. Čítali sme sa „scénou“ obmedzovaní v našej slobode, priatelia, ktorí nechceli žiť v poslušnom dvojzväzku muž-žena, boli neustále vystavovaní hlúpy predsudkom. Pretože nebolo možné otvorene sa rozprávať o sexualite bez toho, aby sa vetci červenali. Pretože si mnohí myslia, že byť lesbou alebo gayom musí predsa byť liečiteľné a byť hetero je „normálne“ a „prirodzené“. Chceme jednoducho môcť žiť v takých formách vzťahov, ktoré nám vyhovujú a ktoré sme si vybrali bez toho, aby sme boli diskriminovaní. Chceme milovať, koho a ako chceme (ak to on/ona samozrejme chce tiež).

Aj napriek nášmu názvu nie sme všetci homosexuáli - sexuálna orientácia absolútne nie je pre spoluprácu rozhodujúca. Chceme zmeniť vládnuce pomery a štruktúru moci bojujeme proti rozdeleniu ľudí na homo- a heterosexuálov, cudzincov a „domáciach“, bielych a čiernych, mužov a ženy, chudobných a bohatých, chorých a zdravých... Proti všetkým s tým spojeným stereotypným rolám, hodnotám a diskriminácii. Sme totiž všetci ľudia, a tento jediný dôvod musí byť dostatočný na to, mať právo viesť slušný a dôstojný život podľa vlastných predstáv. Presne toto právo je nám každodenne upierané na to, aby systém fungoval, musí byť rozdelenie ľudí zachované a podľa možnosti ešte prehĺbené.

Ženy a dievčatá sú neustále vykorisťované, sexuálne zneužívané a znásilňované. Ich manželia, otcovia, bratia, šéfovia a štát ich chápajú ako svoj majetok, samostatné rozhodovanie o ich vlastnom živote a tele je nežiaduce. Najlepšie urobí, keď sa postaví za šporák a starajú sa o deti, pracujú veľa za nízku mzdu, uspokojí muža a podriadi sa diktátu reklamy spotrebovať množstvo kozmetiky a byť atraktívna... Zničme patriarchát!

Nechceme žiadnu výchovu (rodičia, materská škôlka, škola atď.), ktorá mladého človeka najprv zlomí a následne vychová k poslušnému fungovaniu ako produktívne koliesko systému. Nechceme pracovať pre peniaze (aby sme prežili) a pre žiadnych šéfov, ktorí sa obohacujú na našej práci. Nevieme, prečo by

verejná doprava, bývanie a potraviny nemali byť zadarmo k dispozícii každému bez rozdielu. Nevieme, prečo by ľudia, mediálnym konštruktom označovaní ako „ilegálni“ imigranti, mali byť diskriminovaní, posielaní do väzenia a vraždení len preto, že nemajú správny papier s názvom pas a zhodou okolností sa narodili za nejakou čiarou na mape. Prečo stoja väzenia, v ktorých sedia ľudia, ktorí nemohli alebo nechceli dodržať zákony vládnucej elity? A prečo v týchto väzeniach sedia ľudia predovšetkým za majetkové delikty? Ľudia, ktorí chcú ušetriť svoj hlad, splatiť svoje dlhy alebo už nedokázali uniesť sociálny tlak reklamnej ilúzie konzumného sveta, kde každý musí vlastniť nejaký objekt prestíže? Prečo musíme znášať provokujúcu a vyzbrojenú políciu, ktorá nás každý deň kontroluje, šikanuje a špicľuje a háji zákony bohatých proti chudobným? K ich zákonom okrem iného patrí, že sa musíme podieľať na zabíjaní vo vojnách, v ktorých ide zasa len o peniaze, moc a vplyv vládnucej elity.

Ďalšiu významnú formu útlaku predstavuje cirkev, a predovšetkým jej najzvrhlejšia rímsko-katolícka podoba. Cirkev, ktorá svojimi príkazmi a morálkou všemožne zabraňuje emancipácii a slobodnému rozhodovaniu, zatracuje sexualitu, zakazuje antikoncepciu a všetkých núti žiť v počestných a na deti bohatých manželstvách muža a ženy. Cirkev, ktorá sa podobne ako zvyšok spoločnosti doteraz nevysporiadala so svojou nacistickou minulosťou a v ktorej úradoch sedí množstvo starých nacistov.

Toto všetko nás jednoducho seruje, a čo nás seruje najviac je fakt, že my sami musíme istým spôsobom vždy byť časťou tejto hierarchickej pyramídy útlaku - ako muži voči ženám, ako Európania voči ľuďom z Tretieho sveta, ako študenti voči nevezdelaným, ako pracujúci voči nezamestnaným... atď. Vždy podľa potreby systému a podľa toho, čo na nás najviac „sedí“.

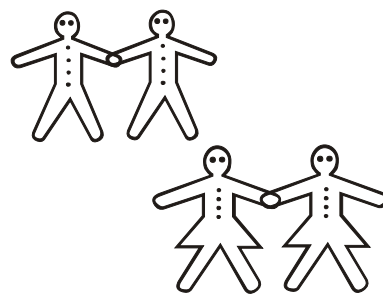
A seruje nás to aj to preto, lebo sme presvedčení, že to ide aj inak, že táto nespravodlivosť, útlak a vykorisťovanie by vôbec neboli nutné, keby sa zmenila, resp. odstránila podstata veci kapitalizmus. To považujeme za bezpodmienečne nutné a v princípe aj uskutočniteľné. Je napríklad úplne absurdné, aby väčšina drela celý život na zabezpečenie akéhoto životného štandardu, pričom všetkých tovarov a služieb je tu viac než dost len ľudia, ktorí nemôžu za ne zaplatiť, k nim nemajú prístup.

Čo chceme je svet, kde samotný fakt

bytia človekom stačí k prístupu k zdrojom a k bohatstvu spoločnosti. Svet, kde ľudia pracujú, lebo sa tak sami rozhodli, ich práca ich naplňuje a prospieva spoločnosti. Svet, kde ľudia vyrábajú len veci, ktoré potrebujú a ktoré sú k dispozícii všetkým bez rozdielu. Ekonomika ľudských potrieb, nie trhových mechanizmov. Priemyselná výroba, kde pracujúci rovnako ako konzumenti rozhodujú o tom, čo sa bude vyrábať a čo nie. Nie kapitalistická honba za ziskom, ale uspokojenie základných ľudských potrieb. Keď sa totiž peniaze zarábajú s tým, že ľudia majú isté potreby, nesmú byť tieto nikdy úplne uspokojené - to by potom vylučovalo vznik, resp. sugesciu ďalších nezmyselných potrieb, ktorých uspokojenie, teda stúpajúca spotreba, je jedným z motorov kapitalizmu. Napríklad „voľný“ trh s bytmi by sa zosypal, keby každý mal kde bývať a neexistovali by bezdomovci; ropný priemysel by skrachoval, keby sa zmysluplne využívali alternatívne zdroje energie; farmakologický priemysel, ktorý nemá žiadny záujem na preventívnych opatreniach, by nemal komu predávať lieky, keby boli všetci zdraví... atď. Kto má peniaze, má moc. My ale nechceme nikoho, kto má moc, nechceme nikoho, kto nám vládne, nepotrebujeme žiadnych vodcov, vieme sami jednať a rozmýšľať. Nepotrebujeme žiadne voľby - keby niečo mohli zmeniť, boli by už dávno zakázané. Chceme jednoducho slobodný život - nebyť utláčaní a ani nikoho neutláčať. Preto nie sme žiadna strana, nenájdete u nás žiadnu hierarchiu a žiadne členstvo (to sa predsa vôbec nevylučuje - pozn. prekl.), čo robíme a čo vydávame rozhodujeme spoločne. Naše letáky a noviny nemajú komunikovať nejaké sväte a definitívne pravdy, sú to proste len naše myšlienky a boli by sme radi, keby aj vás povzbudili v kritickom myslení. Ľudia, ktorí čítajú naše materiály, by si mali vytvoriť vlastný názor. Našou prácou sa snažíme hlavne informovať, že by to celé mohlo ísť aj inak.

www.raw.at

Zrakúskeho originálu RAW - wer wir sind...

all different
all equal

Ekoanarchizmus

očami
Grahama Purchase

Komunita a ekologický región

Život na Zemi existuje v celom rade odlišných ekologických regiónov, ktoré sú od seba hrubo oddelené rozdielnou topografiou, podnebí, úhnom zrážok a zastúpením živočíšnych a rastlinných druhov. Na niektorých miestach sú ekologické regióny tvorené fyzickými znakmi, ako horské pásma a morské pobrežia; inde sú regionálne hranice menej jasné. My sme si však až natoľko zvykli vidieť svet ako „prírodné“ rozdelený na národné štáty, že sme zabudli, že národné hranice sú len umelými výtvormi, ktoré často nesúvisia s geografickými hranicami. Dokonca aj v rámci národov je krajina rozdelená do politických, korporatívnych a individuálnych buniek, ktoré ignorujú prírodné črty. Napríklad, ostrá deliaca čiara medzi arabskými štátmi sa ťahne cez stred unikátnej, jasne definovanej púšte; takisto aj čarovné riečne údolie prestane byť viditeľné, keď sa rozdelí na predmestské bloky.

Jednou z otázok, pred ktorou stojí vznikajúce anarcho-environmentálne hnutie, je zadržať tento trend - zničiť národný štát a uchovať ekoregionálnu komunitu na svojom mieste. Ekoanarchisti tvrdia, že najlepším spôsobom zachovania zdravia Zeme je obnovenie integrity jej jednotlivých častí, čo je práca pre jednotlivcov, ktorí uznávajú, vychovávajú a ochraňujú svoje domáce územia.

Ludia začínajú hľadať odpovede v minulosti. Tým, že sa rozprávajú so svojimi starými rodičmi alebo si prezierajú staré fotografie, si mestskí i vidiecki ľudia uvedomujú, koľko veľa sme toho stratili a dychtí po tom, aby uchovali to, čo ešte zostalo. Poznanie, že neúrodný kus farmárskej pôdy bol kedysi dubovým lešom alebo že v miestnej rieke sa kedysi hemžili tresky a lososy, sa stáva zdrojom smútku aj inšpirácie tým, že ľudia si začínajú uvedomovať veci týkajúce sa potreby obnovenia svojich miestnych regiónov. Napokon, vedomosti nevyhnutné k uskutočneniu tejto obrovskej úlohy ekoregionálnej revitalizácie majú len miestni obyvatelia.

Ak máme ľudstvo znova integrovať do prírody, je rozhodujúce najprv demontovať národný štát, ktorý ignoruje ekologické regióny a miesto toho komunitám umožniť, aby rekonštruovali spoločenský, politický a ekonomický život založený na miestnych environmentálnych požiadavkách. Tým eliminujeme korporatívne zásahy i byrokratické diktáty zo vzdialených politických orgánov.

Sociálni anarchisti tvrdia, že slobodná a ekologicky integrovaná *komúna* (alebo povedané modernejším výrazom *komunita*) sa v neprítomnosti národného štátu opäť stane základnou jednotkou sociálnej identifikácie. Myšlienka komúny pochádza z revolúcií v stredovekej Európe a z revolúcie vo Francúzsku v 19. storočí, kedy sa ľudia v mnohých mestách pokúšali znovanaobudnúť politickú nezávislosť, najprv od aristokracie a neskôr od byrokratických a buržoázných tried. Zatiaľ čo francúzske komúny boli rôzne rozsiahle - od malých dedín až po obrovskú Parížsku komúnu - všetky boli založené na presvedčení, že politická identifikácia jednotlivca by mala byť spojená s autonómnou dedinou, mestom, veľkomestom či ekologickým regiónom (či nejakou ich kombináciou).

Tento všeobecný recept samozrejme hovorí len málo o skutočnej podstate komún v budúcej r/evolúcii. Napríklad, budú malé alebo veľké? Bude spojenie spoločenského, ekonomického a politického života ľudí a potrieb ekoregiónu nutne znamenať odstránenie veľkosti? Budú vlastníctvo, práca a odmena rozdeľované kolektívne alebo individuálne?

Pretože tieto otázky sú predmetom diskusií ako v ekologických tak aj v anarchistických hnutiach, na chvíľu sa tu zastavíme a pozrieme sa na niektoré z väčšinových názorov a miesta, v ktorých by mohlo dôjsť ku konsenzu.

Jedným z dôsledkov nacionalizmu je to, že občania prestali premýšľať o veľkých mestách ako o nezávislých, žijúcich jednotkách. Vo svete, kde sa moc vysiela zo sídiel v Londýne, Paríži a Tokiu sa tieto potencionálne energické koncentrácie ľudskej činnosti - dediny, mestá a veľkomestá stali púhymi symbolmi na mape. Tým, že stratilo svoju nezávislosť, bolo malé mesto ozdobne zredukované na bezvýznamnú prísavku na chápadiel národnej infraštruktúry. A veľké mestá poháňané chamtivosťou obchodníkov s nehnuteľnosťami a chorými vládňami „plánmi mestského rozvoja“ sa po dvoch storočiach migrácie z vidieka (ktorý bol zničený odlesňovaním a lúpením agrobiznisu) nafúkli do tucetkrát, ak nie stokrát väčších rozmerov, aké mali pôvodne. Stali sa len beztvármi územiami šedej mestskej biomas. Kríza v ekoregionálnej kvalite sa preniesla aj na krízu v mestskej kvalite a pokryla celé ekologické regióny betónom a asfaltom. Tým, že moderné mesto dováža neuveriteľné množstvá vody, energie a jedla a do okolitej prírody chrlí rovnaké množstvá smeti a odpadu, prestáva byť komunitou a stáva sa človekom dominovaným ekosystémom, ktorý má len malú alebo žiadnu šancu na dlhodobé prežitie a je odsúdený k zhabu.

Problémy veľkých miest sú centrálnym záujmom anarchistov a nového hnutia Zelených miest. Obe hnutia sa zhodnú v 4 veciach: 1) súčasný trend smerom k urbanizmu pokračuje a o niekoľko rokov, prvýkrát v histórii, bude väčšina ľudí žiť v mestách; 2) mesto je prirodzeným produktom numericky úspešného, silne sociálneho druhu, ktorého členovia majú rozličné intelektuálne, ekonomické a sociálne potreby; 3) ak vieme, že ľudia dávajú prednosť životu v mestách, nie je realistické predstierať, že ľudstvo sa prinajmenšom v krátkom časovom období vráti k výlučne vidieckemu typu života založenému na malej rozlohe; a 4) ak berieme do úvahy horeuvedené, mali by sme robiť všetko preto, aby mestá boli čo najsebestačnejšie na vode, energii a jedle a čo najlepšie integrované do ekológie, ktorá obklopuje susedné regióny. Mestá tu sú, to je to dané, čo sme zdedili po našich predkoch a my nemáme inú možnosť, len čeliť ich existencii a vysporiadať sa s nimi.

Predsá však, musíme odmietnuť jeden koncept zastávaný niektorými predstaviteľmi hnutia Zelených miest - high-tech myšlienku Kupola miest, ktorá patrí skôr do sci-fi románov a vesmírnych filmov ako do reality. Tým, že by ľudia využívali rozvíjajúce sa biotechnológie, umožnilo by im to napríklad zbierať úrodu „prírodnej“ vlny v umelých pestovateľských médiách, produkovať biopalivá prostredníctvom botano-chemických procesov a produkovať značne neprirodzený vzduch, vodu a systémy recyklovania odpadu. Modelované do gigantických prehľadných kupol by takéto mestá boli samostatnými sebestačnými ekosystémami, ktoré by zvonku nebrali nič a rovnako by nevypúšťali nič von. Tieto po celom svete rozptýlené, husto koncentrované systémy podpory života by zvyšku prírody hypoteticky umožňovali znovanaobudnúť divokosť, zatiaľ čo ľudstvo by sa vyvíjalo v úplnej izolácii. Nedávne skúšobné pokusy v Amerike, ako Arizonská biosféra 2, ukazujú, že určité záujmové obchodné kruhy uvažujú o realizovaní konceptu Kupola mesta a že táto sci-fi fantázia by sa skutočne mohla stať realitou. Japonskom financovaný

Multifunkčný polis („high-tech“ mesto so 100 000 obyvateľmi, ktoré má byť vybudované neďaleko Adelaide v Austrálii) je ďalším pochybným experimentom, hoci stále len v štave plánu.

Rozsiahle mestá možno sú vhodné pre kolonizovanie neživých, inak neobývatelných miest ako je Mesiace, ich prítomnosť v krehkom životnom prostredí na Zemi, kde sa všetko dobré či zlé musí vrátiť zemi, by ekodegradáciu prinajlepšom akurát oddiaľovala. A potom, ľudom by sa pravdepodobne nepáčilo žiť v nich. Byť súčasťou nejakého obrovského bio-stroja je myšlienkou z nočných mór, nie myšlienkou o slobode a dôstojnosti. Ľudstvo je súčasťou prírody a nemôže sa od nej izolovať, bez prírody v našich každodenných životoch by sme sa stali len zoschnutými listami odtrhnutými zo stromu.

Mimo konceptu Kupola mesta je však idea sebestačného a autonómneho Zeleného mesta uskutočniteľná. Napríklad, miestne zdroje energie a mestské záhradníctvo sa dajú praktizovať už dnes, nevyužívajú sa ale rozumné a sú nedostatočne dotované. Ale časy sa nepochybné menia a inovátori objavujú nové spôsoby recyklácie mestského odpadu a vyvíjajú maloplošné záhradnícke techniky, ktoré by dokázali premeniť moderný megalopolis. Nízkoohlavový hydropohon, krmenie hydiný kompostovým odpadom a akvakultúra založená na odpadovej vode - to všetko sú existujúce alternatívy Zelených miest. Sociálni anarchisti predvídajú expanziu takýchto aktivít; predvídame, že dokonca samotní obyvatelia mestských centier raz budú jesť zeleninu a využívať elektrinu produkovanú zo zdrojov a odpadu ich vlastných metropolisov.

Anarchistická environmentálna r/evolúcia zahŕňa oveľa viac ako len prenesenie politickej moci od jednej skupiny ľudí k druhej. Vyžaduje všeobšahu minirevolúciu v každom veľkomeste, predmestí, meste a dedine. Dokonca i potom, ako sa dosiahne politické oslobodenie všetkých týchto komunít - pravdepodobne prostredníctvom generálneho štrajku, ku ktorému dôjde po dlhom období vzdelávacej a agitačnej práce - zostane pred nami dôležitejšia úloha dekonštrukcie a rekonštrukcie každodenného života podľa komunálne a environmentálne zdravých princípov. To znamená, že každá lokalita musí viesť svoju vlastnú r/evolúciu a na svojom území sama uviesť do platnosti myšlienky ekoanarchizmu. Miesto aby sa pri uspokojovaní vlastných potrieb spoliehala na biznis a vládu, každá komunita sa bude musieť spoliehať sama na seba. To sa stane v každom prípade, pretože v neprítomnosti zákona a autority sa ľudia budú musieť spájať, aby bránili zločinu a potrestali ho. Komunity sa budú nutne musieť organizovať, aby poskytl verejné služby, hromadnú dopravu, starostlivosť o deti a hromadu ďalších činností nevyhnutných pre ľudský život.

(Predstavme si na chvíľu obnovený metropolis pozostávajúci z nezávislých, ale federovaných predmestských komunít vzájomne oddelených malými lesíkmi. Všetky (až na tie úplne nevyhnutné) cesty a ploty boli odstránené a nahradené záhradami, parkmi, rybníkmi a recyklačnými malotovarňami; cesty pre cyklistov a ľahké železničné siete spájajú predmestské komunity mesta. Toto mesto sa nesnaží izolovať od prírody tým, že by pokrylo všetko asfaltom; v prvom rade sa čo najviac integruje do ekológie okolitého regiónu).

Koncept Zeleného mesta však nie je ústredným v anarchistickom pláne dosiahnutia environmentálnej harmónie; môže sa stať, že anarchisti sa v budúcnosti zhodnú na tom, že mestá

Avšak, keď vieme, že tu sú mestá s 20 až 30 miliónmi obyvateľov (ako Tokio a Mexico City), musíme začať meniť naše veľkomestá - miesta, v ktorých čoskoro bude žiť väčšina ľudí. Dúfame, že tieto monstruózne tvory štátnokapitalistickej centralistickej kultúry jedného dňa „uvädnú“ spoločne so zničením centralizácie.

Pri pretváraní moderného mesta si anachisti pripomínajú predindustriálne mestá, akými boli grécky a sumerský mestský štát a stredoveká európska mestská komúna. Pozeráme sa na obdobie, kedy boli mestá natoľko malé, aby všetkým občanom umožnili účastiť sa dôležitých rozhodnutí, ale natoľko veľké, aby ponúkli kozmopolitnú alternatívu dedinskému životu. Hoci sa tento kultúrny dôvod pre vidiecku depopuláciu a expanziu miest v súčasnosti opäť vracia, život v monotónnych, anonymných predmestiach moderného metropolisu je dnes asi rovnako nudný ako život v ospalej dedine v 12. storočí. Našťastie, rozvoj rýchlych a výkonných komunikačných systémov znamená, že životný štýl malokomunit už nemusí obnášať kultúrnu izoláciu známu z minulosti.

Na územiach s veľmi krehkým životným prostredím môže dôjsť k tomu, že malá dedina a izolované až nomádické životné štýly sa stanú najvhodnejšími spôsobmi ľudského života. Súčasná existencia najmenej 2 miliónov dedín je dôkazom toho, že vidiecka komunita je stále životaschopná. Sebastačné Zelené mesto nemá v úmysle nahradiť dedinu, skôr má odbúrať tlak z vidieka a vytvoriť mesto životaschopnejšie. Ak by sa mesto dokázalo stať sebastačným v produkcii jedla a väčšiny ďalších nutností, ľudia na vidieku by sa mohli orientovať na iné aktivity ako monokultúrna produkcia potravín. Oslobodená od monotónnosti hromadnej produkcie by mala vidiecka populácia viac času venovať sa obnoveniu a zlepšeniu vážne degradovanej pôdy. Navyše, zmiernením tlaku voči okolitým územiám, by nezávislejšie mesto pomohlo uchovať zostávajúce oblasti divočiny. To je dôležité preto, lebo divočina poskytuje „civilizácii“ nerastné suroviny a je stále jediným zdrojom geneticky variabilnej divokej „semennej banky“ nevyhnutnej pre pravú environmentálnu rekonštrukciu.

Žiaľ, vidiecky život na Západe sa od priemyselnej revolúcie stal natoľko ohrozený, že zostalo len niekoľko oblastí divočiny. V Anglicku sa vidiecka ekonomika takmer úplne zrútila; novozbohatíci poskupovali malebné vilky, ktoré si miestni už nemôžu dovoliť. Keďže už nie je možné výhodne skúpiť pozemky blízko Londýna, lebo všetky sa už poskupovali, bohatí dychtivo skupujú opustené farmy a chalupy za kanálom v Bretónsku a Normandii. A zatiaľ, v gréckych a francúzskych dedinách zostávajú už len staré babičky - ich deti a deti ich deti už dávno odišli do Atén alebo Paríža.

Sociálni anachisti dúfajú, že rozvoj mestského agrárneho prostredia v upadajúcom megalopolise eliminuje (alebo aspoň zníži) aroganciu, ktorú obyvatelia miest často pociťujú k vidiečanom. Ľudia v mestách sa dúfajme naučia znovu si vážiť taký zážitok, ako je „jedenie čerstvých jahôd počas sledovania sliepok, ako pri úsvite vstávajú a hrabú sa v zemi“ - a to nie ako súčasť nejakého balíčka „prázdniny na vidieku“, ale v rámci každodenného mestského života.

A čo myšlienka vytvorenia úplne nových účelných vidieckych komunít? Ľudia už od počiatku civilizácie zakladali alternatívne komunity v divočine, ďaleko od skazených vplyvov miest. Takéto komunity s určitou existovali v starovekom Grécku; podobne sa stredovekí kresťania snažili vytvoriť „čistý kresťanský život“ v úplnej izolácii od kľáštorov. Hlboko pociťovaná potreba vytvoriť „nový svet“ bola zdrojom „priekopníckeho ducha“ v USA a Kanade (odhliadnuc od ponurých

dôsledkov tohto „ducha“). Podobne sa mnohé politické a náboženské skupiny, vrátane ruských nihilistov a niektorých európskych anarchizmov, v 18. a 19. storočí pokúsili vytvoriť „ideálne komunity“ v odľahlých oblastiach Sibíri, Latinskej Ameriky a vidieckej Európy. Drvivá väčšina týchto experimentov zlyhala dosť rýchlo a väčšine tých, ktoré prežili, sa to podarilo len preto, že ich úplne ovládol jediný človek, ktorého charizmatická osobnosť držala discent na minime.

Oddanosť určitej sociálnej a politickej vízií nie je sama o sebe životaschopným základom, na ktorom sa dá stavať stabilná komunita. Takto, hoci sa niektoré z úspešnejších „účelných“ malokomunit rozrástli na malé mestá či veľkomestá (napr. Saskatoon v strednej Kanade, založený ako samosprávna kolónia), tieto mestá sa čoskoro stali rovnaké ako ostatné, s malým alebo žiadnym povedomím o pôvodných filozofických, politických či náboženských dôvodoch, ktoré motivovali ich založenie. A i napriek tomu, že komunity ako Mennonites a Dukhobors v Kanade uspeli a udržali si svoju identitu, zostali izolované v sebastačných vidieckych spoločenstvách a ťažko sa o nich dá povedať, že významne ovplyvnili širšiu spoločnosť.

V modernej dobe boli experimenty hippies v 60. rokoch inšpirované víziou slobodných a ekologicky integrovaných komunít mimo väčšinovej spoločnosti. Znova, množstvo z týchto vidieckych a divokých komunít zlyhalo kvôli izolácii, vnútorným sporom, dizorganizácii, nedostatku peňazí, smole či kombinácii týchto faktorov. Tých pár, ktoré prežili, to dokázalo očividne preto, lebo svoje pôvodné praktiky verejného delenia sa o pôdu a ďalšie zdroje nahradili individualistickými vzormi, akými sú obydlia pre jednu rodinu a usadlý spôsob života. Niektorí z tých najvernejších a najvyrovnanjších zástancov „návratu k pôde“ dokázali vo vidieckom živote uspieť (skrz vskutku ťažkú prácu a veľké šťastie) a mali aj skutočný vplyv na kultúru, poľnohospodárstvo a ekológiu na nimi vybranom regióne.

Úspech tohoto hnutia „návratu k pôde“ bol však nesmierne náhodný. Jeho pokusy predstavujú len malé a izolované oblasti odporu v džungli ignorancie a korporatívnych buldozéro. Ak sa mestskí ľudia chcú vrátiť na vidiek a tešiť sa z vidieckeho života, často môžu dospieť k individuálnemu vnútornému blahu, na ktoré narážajú básnici. No presvedčenie, že tým, že tak urobia, kladú semená „novej spoločnosti“, je ilúzia. Vidiecke komunálne experimenty mali malý vplyv na obyvateľov miest, kde v súčasnosti žije (alebo čoskoro bude žiť) väčšina ľudí. Problémom je, že „slobodná spoločnosť“ sa nedá vytvoriť v izolácii od väčšinovej mestskej kultúry - musí sa vytvoriť predovšetkým v jej vnútri, vystúpiť ako fénix z asfaltu magalopolisu.

Princíp bioregionálnej federácie

Netvrdíme, že prechod od národného štátu k regionálnej organizácii a samosprávnej komunite bude jednoduchý. Jednými z najväčších problémov sú jestvujúce sociálne, environmentálne a ekonomické ťažkosti, ktoré často vznikajú mimo komunity; nedajú sa teda vyriešiť na čisto miestnej úrovni. Preto potrebujeme federáciu, ktorá je predmetom tejto úvahy.

Na lepšie pochopenie problému použijem príklad. Povedzme také chemické znečistenie Dunaja, ktorý pramení v Nemecku a preteká cez vyše pol tucta krajín. Žiaľ, za znečistenie sú vinené krajiny po prúde rieky, napriek tomu, že ony znečistenie nespôsobujú. Problém sa ešte komplikuje tým, že mestá a veľkomestá na brehoch po prúde ovláda sedem centralizovaných štátnych byrokrácií. Ak vezmeme do úvahy

dôležitosť tohoto hlavného rozvodia vzhľadom na ekológiu v Európe, najrozumnejším spôsobom riešenia problémov týkajúcich sa Dunaja by bolo vytvorenie federácie všetkých komunít pozdĺž jeho brehov. Hoci by bolo obtiažne dosiahnuť súdržnosť v takej rozmanitej skupine, spojiť sa na základe tohoto spoločného geografického znaku má oveľa väčší biologický zmysel ako pokračovať v neplodnom nacionalistickom hašterení, ktoré sa dnes deje.

Anarchistický geograf Elisee Reclus načrtol smer, akým sa musí ľudstvo a príroda uberať vo svojom vzájomnom vzťahu v metaforickej analýze globálneho vodného (hydrologického) cyklu nazvanej *Príbeh potoka*:

“Národy sa miešajú s inými národnosťami, ako sa potoky miešajú s inými potokmi, rieky s inými riekami a skôr či neskôr vytvoria jediný národ, pretože všetky toky z rovnakého povodia končia vyústením do jednej rieky... Ľudstvo, doteraz rozdelené do odlišných prúdov, nebude ničím iným ako jednou riekou a znovuzjednotením v jednom prúde spoločne dospejeme k obrovskému moru, kde sa všetok život stratí a znova obnoví.”

Sociálni anachisti samozrejme nevolajú po úplnej sebastačnosti či izolácii komunity; skôr odporúčajú spoločnosť organizovanú zdola nahor, založenú na prirodzenej biografii Zeme. Akékoľvek následné federácie by boli dobrovoľnými asociáciami miestnych skupín vytvorených za účelom uspokojenia spoločných potrieb a riešenia spoločných problémov. Tento princíp je jadrom anarchistickej organizácie: anarchizmus namiesto *centralizácie* navrhuje *federalizáciu* všetkých dimenzií ľudskej činnosti - kultúrnych, spoločenských, ekonomických, politických, rekreačných a environmentálnych.

Tento princíp federácie je založený na procesoch, ktoré môžeme pozorovať v prírode a v spoločnosti. Ako prvý ho koncom 19. storočia predstavil anarchista P. J. Proudhon, keď o federácii hovoril ako o politickom a ekonomickom koncepte. Neskôr v tom istom storočí ho do svojej anarchoevolučnej teórie začlenil Peter Kropotkin (v diele *Vzájomná pomoc*). Kropotkin nepopieral rolu konkurencie v evolúcii biologického života, zdôrazňoval ale dôležitosť spolupráce a vzájomnej závislosti. Nedávna teória v ekológii a evolučnej biológii potvrdila zásadnú pravdu Kropotkinovho tvrdenia - v evolúcii živých organizmov je kooperácia dôležitejšia než konkurencia. Napríklad jedlo, ktoré jeme sa strávi len ťažko, ak v črevách nie je prítomná určitá baktéria, ktorá na oplátku profituje zo samotnej prítomnosti v črevách (vzťah známy ako *symbióza*). Či už je kooperácia vedomá alebo nie, je taktikou, ktorú úspešne prijalo vysoké percento zvierat a rastlín - delfíny, ľudia, slony a vlci sú všetko príklady sociálnych druhov, u ktorých mala nutnosť kooperácie za následok zvýšenie inteligencie.

Masový rozvoj vedy v 20. storočí viedol k novým a vzrušujúcim hypotézam o vývine života na Zemi. Teória vzájomnej pomoci, prvýkrát prezentovaná Kropotkinom, je najvzrušujúcejšie ilustrovaná v nových objavoch mikrobiológie. Neobyčajné modely výmeny informácií a symbiotický vývoj uprostred mikroskopického bakteriálneho života skutočne udivujú a rozhodne si zasluhujú pozornosť tak obecnej verejnosti, ako aj samotných anarchiztov. Lynn Margulis a Dorian Sagan vo svojej knihe *Mikrokozmos: Štyri miliardy rokov evolúcie od našich mikrobiálnych predkov* presvedčivo argumentujú v prospech ústrednosti kooperatívnych procesov v evolúcii života na Zemi.

Hoci život na Zemi existoval už pred 3 miliardami rokov, v tej dobe boli jedinými formami života jednoduché, nenukleotidné bunky, ktoré dnes prežívajú ako baktérie. Teda, po vyše

miliarde rokov od doby, kedy sa na Zemi objavil život, Zem nepokrývalo nič iné len pary jasne sfarbených mikróbov. Štúdiom skamenelín a bakteriálnej reprodukcie odhalilo, že nielenže tu bakteriálny život jestvoval oveľa skôr ako sme si dovtedy mysleli, ale že tým ústredným v evolúcii života sú symbióza a federácia.

Bakteriálne bunky sú veľmi jednoduché organizmy s približne 300-krát menej gémi ako nukleotidné bunky, z ktorých sme zložení my. Tento deficit vyrovnávajú vzájomnou voľnou výmenou napatrných častí DNA a zahrňaním ostatných kúskov DNA z okolitých poškodených alebo umierajúcich buniek. Vďaka schopnosti vytvárať genetickú variáciu „horizontálnym“ presunom napatrných častí hmoty môžu baktérie s obrovskou rýchlosťou reagovať na zmeny v životnom prostredí. Takéto výkonné modely medzidruhovej symbiózy sú zjavné pri dnešnej tak častej odolnosti voči penicilínu a iným antibiotikám. (Na druhej strane, bez schopnosti baktérií recyklovať náš organický odpad by biosféra prestala existovať.)

Margulis a Sagan sa domnievajú, že baktérie si tieto schopnosti rozvinuli pred 3-4 miliardami rokov ako obranu voči vysokej miere slnečného ultrafialového žiarenia a nestálosti zemskej kôry (kvôli sopečným erupciám a dopadom meteorov). Aby sa vysporiadali s pokračujúcimi výkyvmi v pre život nepriateľskom prostredí, boli nútené prispôbiť sa - naučiť sa trik vlastnej renovácie z kúskov a častí upadajúcich buniek v ich okolí. Kolektívnu reakciu jednobunkového bakteriálneho života počas miliárd rokov evolúcie teda bolo vyvinutie potenciálu pre pružnosť, takmer okamžitú výmenu genetických informácií, čo nakoniec viedlo k schopnosti baktérií regulovať chemické a organické zloženie biosféry pre jej vlastný ošoh.

I keď Margulis a Sagan vo svojej analýze nepoužívajú označenie „sociálny anarchizmus“, Bakunin, Kropotkin či Malatesta by celkom určite súhlasili s ich závermi týkajúcimi sa „decentralizovanej“, „samoregulačnej“, „spoločenskej“ a „demokratickej“ povahy bakteriálneho života:

„Keď sa na mikróby pozrieme nie čisto lekáarskymi očami, teda keď ich budeme chápať ako našich predchodcov, ako planetárnych predkov, zmenia sa aj naše emócie a strach a averzia sa premení na rešpekt a úctu. Baktérie vynášli fermentáciu, koleso v podobe protónového otáčavého motora, sirové odvzdušnenie, fotosyntézu, fixovanie dusíka vo vzduchu a to dlho pred našou evolúciou. Nie sú len vysoko spoločenským životom, ale správajú sa ako určitý druh celosvetovej decentralizovanej demokracie. Bunky v podstate zostávajú oddelené, ale môžu sa spájať a vymieňať si gény s organizmami s výrazne odlišným pôvodom. Keď si uvedomíme, že aj ľudskí jedinci zostávajú v podstate oddelení, ale dokážu sa spájať a vymieňať si svoje poznanie s úplne odlišnými jedincami, môžeme urobiť krok vpred k dávnej múdrosti mikrokozmu.“¹²

Margulis a Sagan poukazujú na to, že celosvetové počítačové siete, informačné výmenné siete a ďalšie združenia vzájomnej pomoci sú najprimitívnejšími prejavmi symbiotickej evolúcie. Tieto trendy chápu ako dôkaz univerzálnej tendencie smerom k vzájomnosti, vzájomnej pomoci a „sile v jednote“. Ich kniha končí naliehavou výzvou pre globálnu environmentálnu kooperáciu spojenú s nejasne formulovanou víziou slobodne federovaných komunit prepojených komplexnými sieťami informačnej výmeny. Táto vízia má veľa spoločného s víziami mnohých

známych anarchistických mysliteľov 19. storočia, napadne s Elisee Reclusom a Petrom Kropotkinom (pozri Kropotkinovo dielo *Miesto anarchizmu v socialistickej evolúcii*).

Anarchisti tvrdia, že vláda miesto toho, aby konflikt v ľudskej spoločnosti zmierňovala, podkopala prirodzený potenciál pre medzikomunálnu a sociálnu kooperáciu a vytvorila nevhodné a sociálne cudzie centralizované mocenské štruktúry. Svet bol umelo rozdelený na navzájom nepriateľské štáty, z ktorých mnohé majú obrovský vojenský arzenál a kde jediným riešením uprednostňovaným národnými vládami je OSN. Je ťažké povedať či väčšiu hrozbu pre ľudské prežitie predstavuje súčasná neúčinnosť tohto orgánu alebo jeho potencionálna sila ako donucovacej svetovej vlády. Sociálni anarchisti neveria, že hŕstka ufrfláných byrokratov hrajúcich sa na bohov, nehovoriac o výkonnom správcovi, dokáže pochopiť náš enormne zložitý sociálno-ekologický svet. Ako sme videli, organický život sa vyvinul v decentralizovanom a sebaorga-nizačnom procese miestneho prispôbovania sa. Rozsiahle centralizované ľudské mocenské štruktúry vedené generálmi bažiacimi po moci, korporatívnymi šéfmi a politickými nádenníkmi sú riadené v protiklade s prirodzenými evolučnými trendmi.

Sociálni anarchisti uznávajú, že mimovládne a dobrovoľné organizácie sú už teraz životne dôležitými a rozširujúcimi sa zložkami ľudského spoločenského života. Každý deň vznikajú a zanikajú tisíce združení spoločenské kluby, potravinárske družstvá, automobilové fondy (pozn., ide o komunitné využívanie automobilov alebo dodávok veľkým počtom ľudí, jedna z alternatív k individuálnej doprave a reakcia na fakt, že v USA a v menšej miere i v Británii takmer každý vlastní auto a navyše ešte jazdí sám/a), hrácke skupiny, podporné skupiny, vedecké a profesionálne orgány, literárne a umelecké kruhy, cyklistické kluby, fitness centrá a mnoho ďalších. V skutočnosti sa členovia nášho druhu vzájomne združujú, spolupracujú a federujú na základe vzájomného záujmu a účasti bez pocitu najmenej potreby vládnej kontroly či koordinácie v každom období a v každej kultúre. V súčasnosti prekvitá plejáda mimovládnych a nekapitalistických skupín zaoberajúcich sa všemožnými stránkami ľudského života. Niektoré ad hoc organizácie trvajú len niekoľko dní, aby uspokojili momentálne potreby, zatiaľ čo iné prekračujú moria a rozvíjajú sa do stálych, medzinárodných federácií. Anarchisti dúfajú, že konečný zánik kapitalizmu a národného štátu umožní plný rozkvet federatívneho potenciálu nášho druhu. Pretože každá ľudská potreba - ekonomická, spoločenská, duchovná a rekreačná - spontánne rozvíja nejakú organizáciu.

Veru, moderné komunikácie a technologické revolúcie robia z anarchistickej vízie globálnej federácie samosprávnych bioregiónov vec ešte reálnejšiu ako v dobe minulého storočia, kedy prvýkrát vznikla. Takéto bioregióny by boli prepojené komplexnými komunikačnými sieťami spájajúcimi veľký počet slobodne sa rozvíjajúcich združení vzájomnej pomoci vytvorených preto, aby uspokojovali potreby ľudí, ktoré by sa nedali naplniť na úrovni komunity.

Tento proces sa na mnohých miestach už odohráva. „Tanamská sieť“ pôvodných aboridžinských umelcov, ktorá vytvára satelitné spojenia medzi značne rozptýlenými umelcami v rozľahlých púšťach Severnej Austrálie sa nedávno rozšírila o prepojenie rozsiahlych kmeňových jednotiek a dokonca sa preniesla k niektorým členom vo väzení. Podobne si nedávno vo Veľkej Británii získal veľkú mediálnu pozornosť vznikajúci fenomén práce doma za PC. Obchodné spoločnosti takto kúsokujú prácu jednotlivcom, ktorí žijú na vidieku. Radio School v Austrálii a Open University vo VB, i napriek tomu, že ide o dlhodobo neuskutočiteľné náhrady škôl a

univerzít, už roky úspešne vzdelávajú izolovaných a zaneprázdnených ľudí.

Vítazstvo komunity a bioregiónu, tak nevyhnutné pre prežitie našej planéty, si bude vyžadovať nové (v podstate paradoxne staré) formy organizácie. Sociálni anarchisti sú presvedčení, že federalizmus je prirodzenou (a samozrejmovou) formou organizácie, ktorá uspokojí ľudské potreby oveľa účinnejšie ako centralizované štátne administratívne pyramídy minulosti.

„Mysli globálne, konaj lokálne“ je slogan, ktorý nesporne predstavuje smer, ktorým sa musí uberať ľudské uvedomenie a činnosť. Pociť, ktorý v človeku vyvoláva jeho ekoregión, je kvalitatívne odlišný od pocitu, ktorý v ňom vyvoláva jeho krajina. „Láska“ k národnému štátu je výsledkom potlačenej príbuzenskej oddanosti, historického dobývania, centralizovanej nadvlády nad miestnym regiónom a celožitovného vystavenia človeka nacionalistickej propagande. Bioregionálne uvedomenie naopak vychádza z hlboko pociťovanej ľudskej potreby po pocite bydliska, pocite domova. Zatiaľ čo nacionalizmus bol hlavnou prekážkou uskutočnenia globálneho environmentálneho uvedomenia, potreba starať sa o pôdu je etikou, ktorá neberie do úvahy žiadne hranice. Tým, že sa človek stará o svoj bioregión sa zároveň stará o planétu a dobro všetkých bytostí. T.j., konajť lokálne zahŕňa nielen *myslieť*, ale aj *konať* globálne.

Je očividné, že jedinou organickou a harmonickou cestou ako vyriešiť globálne problémy je rozpustiť tak národný štát, ako aj OSN. Tým nechcem povedať, že mnohé z funkcií, ktoré OSN vykonáva sú nepotrebné, ale že by mohli byť a v niektorých prípadoch už teraz sú duplikované mimovládnyimi organizáciami. Organizácie ako Červený kríž nestranné poskytujú zdravotnícku starostlivosť všade, kde je to potrebné; podobne OxFam pomáha najbiednejším ženám a deťom na celom svete. Mimovládne environmentálne skupiny ako Greenpeace monitorujú a odhaľujú ničenie prírody na celej zemi. Svetové kultúrne, športové a vedecké združenia skúmajú a participujú na obrovskom množstve problémov. Všetko toto tu jestvuje ako súčasť sociálnej infraštruktúry. Sociálni anarchisti dúfajú, že s rozmachom telekomunikácií počet a vplyv globálnych sietí vzájomnej pomoci porastie tisíckrát. Predvídame nespočet skupín vytvorených pre mier, rozhodcovské konanie a pre všetky druhy kultúrnych a vedeckých cieľov, ktoré účinne zaistia globálnu kooperáciu. V takejto situácii nebude žiadna potreba umelej a potencionálne totalitnej svetovej vlády či OSN.

Myšlienka, že ľudstvo by sa malo organizovať najprv na úrovni malého potoka, potom sa federovať pozdĺž povodí a rozvodí rieky, ktoré nakoniec všetky ústia do mora, zdroja všetkého života, predstavuje spôsob tradičnej ľudskej organizácie, čoho dôkazom je ľudská komunita pozdĺž Nílu a Žltej rieky. Je myšlienkou, ktorú môžeme nájsť v dielach všetkých významných filozofov a vo veľkom počte významných svetových náboženstiev. Základným príspevkom anarchistických geografov bolo to, že naliehali, aby ľudská politická organizácia upustila od centralizovanej kontroly a miesto toho, ak chce dospieť k harmónii so Zemou, organizovala chod ľudského života na základe prirodzených geografických charakteristík.

úryvok z pripravovanej knihy nakladateľstva Bod zlomu - Graham Purchase: Anarchizmus, evolúcia a sociálno-ekologická revolúcia, preložil Michal Tulík

Citáty:

1 - Garry Dunbarom v Elisee Reclus, str. 52

2 - Margulis a Sagan, str. 96

Z priestorových dôvodov bohužiaľ nemôžeme uverejniť aktuálne prípady väznených či súdených anarchistov a antiautoritárskych aktivistov. Podrobné správy + info ako im môžete pomôcť alebo finančne podporiť ABC nájdete na našom webe a v informačnom bulletinu ČAS A-kontra.

Anarchist Black Cross

www.csaf.cz/abc

ONI SÚ TAM ZA NÁS
MY SME TU PRE NICH

Distribúcia

Toto sú najnovšie prírastky v distribúcii. Aktuálny kompletný distrolist nájdete na našom webe alebo si oň spolu so známou napíšete.

ZDOLA! 4 - 2001, A4, 20 str., 15 Sk

Správy z domova a zo sveta, Street party, Sociálny feminizmus, Anarchosyndikalizmus, technológia a ekológia, ABC, NATO, Göteborg a Janov - dôvod na zamyslenie, Noborder Nonation camp...

AKCE 4 - 2001, A4, 20 str., 15 Sk

Kritika Národnosociálneho bloku, Antifa správy z domova i zo sveta, Report z Janova, Prehľad rasistických a neonacistických skupín v USA, Prví antifašisti v Taliansku v 20. rokoch, Úvahy a analýzy...

A-KONTRA 7 - 2001, A4, 20 str., 20 Sk

Kto je väčší terorista?, 1. východočeská pouličná slávnosť, Svet po útoku, Interview s Noamom Chomskym, Anarchizmus a organizácia, Anarchizmus a súvislosti "vojny s terorizmom", Demonstrácia proti fašizmu v Náchode, Argentínsky príklad globálnej pomoci...

PŘÍMÁ CESTA 1 - 2001, A4, 24 str., 25 Sk

Nový anarchofeministický magazín od Feministickej skupiny 8. března. Téma čísla: Rodina základ státu. Deti a naša spoločnosť, Portrét: Germaine Greer, Čo je to anarchofeminizmus, Mumia Abu Jamal, Vandana Shiva, Kultúra a recenzie...

Nášivky po 15,- Sk

ČESKOSLOVENSKÁ ANARCHISTICKÁ FEDERÁCIA

Československá anarchistická federácia (ČSAF) je slobodomyselnou organizáciou fungujúcou od roku 1995. Za príčiny celej rady problémov, proti ktorým sa snažíme vystupovať, považujeme súčasný systém, ktorý je ako v politickej (štát a autoritárstvo všeobecne), tak v ekonomickej (kapitalizmus) rovine neudržateľný. Nie sme ale len negatívisti, ktorí sú schopní iba neustále "byť proti" - venujeme sa tiež hľadaniu alternatív k systému a sústavnej propagácii princípov, o ktorých sa domnievame, že by na nich táto alternatíva mohla byť postavená - predovšetkým na slobode, samospráve, priamej demokracii a solidarite. Politickú a ekonomickú samosprávu! Trvalo udržateľný život!

PROTI ŠTÁTU A KAPITALIZMU ZA SLOBODNÚ SPOLOČNOSŤ

Organizujte sa! Kontaktujte ČSAF!

Myšlienky voľnej dohody a anarchie nevzkličia samy od seba. Musíme im pomôcť. Ak sa cítite byť anarchistami a zastávate myšlienku, že boj proti systému by mal byť založený na svojbytnom, ekonomicky sebestačnom hnutí, nezostávajte v tomto boji sami, spojte sa s Československou anarchistickou federáciou, spoločenstvom voľnej dohody, staňte sa jej súčasťou a podieľajte sa na jej činnosti.

☐ Mám záujem o stanovy a Manifest ☐ Mám záujem o členstvo v ČSAF ☐ Mám záujem stať sa sympatizantom

V prípade bližšieho záujmu sa prosím obráťte na najbližší región Československej anarchistickej federácie:

NAŠE KONTAKTY

informácie, akcie, distribúcia, teória, pravidelná aktualizácia - www.csaf.cz

ČSAF Slovensko

ČSAF
Poste restante
850 07 Bratislava 57

csaf_sk@hotmail.com
csaf_sk_vychod@hotmail.com

ČSAF střed

ČSAF
P.O. BOX 223
111 21 Praha 1

[Praha@csaf.cz](mailto:p Praha@csaf.cz)

ČSAF Morava

Vladimír Futák
Smetanova 3
750 00 Přerov

morava@csaf.cz

ČSAF východ

Pavel Houdek
P.O. BOX 41
565 01 Choceň

vychod@csaf.cz

ČSAF jihozápad

ČSAF
P.O. BOX 40
385 01 Vimperk

jihozapad@csaf.cz

SPOLUPRACUJÚCE SKUPINY

ORA Solidarita - www.solidarita.org | AFA - www.afa-cz.antifa.net | ČAS - a-kontra.revoluce.cz
FS8B - www.fs8brezna.ecn.cz | EF! - www.zemepredevsim.ecn.cz | RTS - www.ulicelidem.cz